

महाराष्ट्र विधानसभा

तिसरे अधिवेशन, २०१५

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

सोमवार, दिनांक १४ डिसेंबर, २०१५ / अग्रहायण २३, १९३७ (शके)

(१) वित्त आणि नियोजन, वने मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) ग्रामविकास आणि जलसंधारण, रोजगार हमी योजना, महिला व बाल कल्याण मंत्री		
(३) जलसंपदा मंत्री		
(४) सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ६८

राष्ट्रीय व्याघ्र संवर्धन मंडळाच्या अहवालाबाबत

(१) * ३६१९४ प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र आणि राज्य सरकारच्या व्याघ्र संवर्धनाच्या अनेक योजनेनंतरही देशातील वाघांचे मृत्यू रोखण्यात समाधानकारक यश न मिळाल्याने माहे जानेवारी ते जुलै २०१५ या सात महिन्यांच्या कालावधीत ४१ वाघांचा मृत्यू झाल्याचे राष्ट्रीय व्याघ्र संवर्धन मंडळाकडून माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये प्रसिध्द केलेल्या अहवालामध्ये नमूद करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नैसर्गिक कारणामुळे वाघांच्या होणाऱ्या मृत्यू शिवाय वाढत्या मानव-वाघ संघर्षामुळे वन विभागाने वाघांना गोळ्या घालून ठार केल्याच्या घटना घडत असताना सापळे लावणे, विष घालूनही वाघांना ठार मारण्यात येत असल्याचेही सदर अहवालात नमूद करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत तसेच राज्यातील वाघांचे संवर्धन व्हावे व शिकारी पासून त्यांचा बचाव करण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) राज्यात माहे जानेवारी, २०१५ ते जुलै, २०१५ या ७ महिन्यांच्या कालावधीत ५ वाघ नैसर्गिकरित्या व १ वाघ अपघातात असे एकूण ६ वाघांचा मृत्यू झाला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) वाघांचे संवर्धन व संरक्षणाच्या दृष्टीने खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येत आहेत.

- पेंच व ताडोबा व्याघ्र प्रकल्पात Special Tiger Protection Force (STPF) तैनात केली आहे. तसेच नवेगांव-नागझिरा व मेळघाट व्याघ्र प्रकल्पात STPF तैनात करण्यासाठी शासनाने मान्यता प्रदान केलेली आहे.
- वन्यप्राण्यांची होणारी अवैद्य शिकार टाळण्यासाठी विशेष अभियाना अंतर्गत उन्हाळी/पावसाळी संरक्षण उपाययोजनेची अंमलबजावणी करण्यात आली आहे.
- संपुर्ण संरक्षित क्षेत्रात संरक्षण कुट्यांची उभारणी केली असून, या ठिकाणी २४ तास वनकर्मचारी तैनात असतात.
- जंगलात आवश्यक त्या ठिकाणी संरक्षण मनोरे उभारलेले असून, वनकर्मचारी त्या ठिकाणी मुक्काम करून निगराणी करतात.
- व्याघ्र प्रकल्प क्षेत्रात वायरलेस यंत्रणा कार्यान्वित आहे.
- वाघाचे हालचालींचा मागोवा घेण्याकरीता त्याचे जाणे येण्याचे संभावीत रस्त्यावर, पाणस्थळाजवळ नियमितपणे कॅमेराट्रॅप लावण्यात येतात.
- वनक्षेत्रामध्ये पाणस्थळांची व पाणस्थळाकडे येणाऱ्या वन्यप्राण्यांच्या पायवाटांची नियमितपणे तपासणी करण्यात येते.

- Sniffer Dog ठेवण्यात आले असून त्यांचेद्वारे नियमितपणे रेल्वे स्टेशन / बस स्टॅंड / आठवडी बाजार व संशयास्पद ठिकाणी वन्यप्राण्यांचे अवयवांचा अवैध व्यापार, वाहतुक याचा शोध घेण्यात येतो.
- प्रकल्प क्षेत्रात आवश्यक त्या ठिकाणी तपासणी नाके असून त्याद्वारे वाहनांची नेहमीत तपासणी करण्यात येते.

नागपूर येथील उमरेड कऱ्हांडला अभयारण्यातील वाघांच्या शिकारीबाबत

(२) * २९१९६ श्री.गुलाबराव पाटील (जळगाव ग्रामीण) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथे व्याघ्र प्रकल्पांतर्गत उमरेड कऱ्हांडला वन उद्यानाचे माहे मे २०१३ मध्ये उद्घाटन झाले त्या दरम्यान ३ ते ४ वाघांच्या शिकारी झाल्या, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व तदनुसार संबंधित दोषी व्यक्तींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) शासन निर्णय क्रमांक डब्ल्यूएलपी-२०१२/प्र.क्र.१८६/फ-१ दिनांक २९.०६.२०१२ अन्वये उमरेड कऱ्हांडला अभयारण्य घोषित करण्यात आले आहे. वाघांच्या चामड्याच्या विक्री गुन्हा प्रकरणी पकडण्यात आलेल्या एका आरोपीने त्याच्या बयाणात उमरेड-कऱ्हांडला अभयारण्य क्षेत्रात माहे मे, २०१३ वा त्या दरम्यान एका वाघाची शिकार केल्याचे कबूल केले आहे.

(२), (३) व (४) ह्या संदर्भात चौकशी करून १७ संशयित आरोपींविरुद्ध न्यायदंडाधिकारी, प्रथम श्रेणी न्यायालय, उमरेड यांचे न्यायालयात प्रकरण दाखल करण्यात आले आहे.

**सोलापूर जिल्ह्यात आरोग्य विभागाच्यावतीने "मिशन इंद्रधनुष्य" अंतर्गत
लसीकरण मोहिम राबविण्यात येणार असल्याबाबत**

(३) * ३३३३८ कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्ह्यात आरोग्य विभागाच्यावतीने "मिशन इंद्रधनुष्य" अंतर्गत गरोदर माता, बालकांच्या आरोग्यासाठी लसीकरण मोहिम राबविण्यात येणार असल्याचे दिनांक १ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, स्थलांतर करणारे म्हणजे वीटभट्टी, बांधकाम, ऊसतोडणी टोळ्या व स्थलांतरीत वस्त्या, शहरी हद्दवाढ भागातील ० ते २ वयोगटातील बालके आणि गरोदर माता लसीकरणाचा डोस घेण्यापासून वंचित राहणार असल्याने याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

"मिशन इंद्रधनुष्य" च्या दुसऱ्या टप्प्यातील पहिल्या मोहिमेची सुरुवात दिनांक ७.१०.२०१५ पासून राज्यातील सोलापूर जिल्ह्यासह २० जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात, नगरपालिका व महानगरपालिका कार्यक्षेत्रात करण्यात आली.

(२) सोलापूर जिल्हा ग्रामीण, नगरपालिका आणि महानगरपालिका कार्यक्षेत्रातील जोखीमग्रस्त भाग (वीटभट्टी, बांधकाम, ऊसतोडणी टोळ्या व स्थलांतरीत वस्त्या) यांची निश्चिती करण्यात आली. आरोग्य सेवक/सेविकांमार्फत त्याभागात घरोघरी सर्व्हे करून लसीकरणांपासून वंचित ० ते २ वयोगटातील बालके व गरोदर मातांची यादी तयार करण्यात आली व त्याप्रमाणे आरोग्य सेवा सत्र/मोबाईल टिमद्वारे दिनांक ०७ ते १३ ऑक्टोबर, २०१५ या कालावधीत लाभार्थ्यांना लसीकरण करण्यात आले.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे शिंगवे (ता.निफाड, जि.नाशिक) येथे चार वर्षांच्या
मुलीचा बिबट्याच्या हल्ल्यात झालेला मृत्यू**

(४) * ३०८२६ श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे शिंगवे (ता.निफाड, जि.नाशिक) वस्तीमधील चार वर्षांच्या मुलीचा बिबट्याने घातलेल्या झडपेत मृत्यू झाल्याची घटना दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास घडली हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर घटनेत मृत झालेल्या मुलीच्या कुटुंबियांना शासनाने कोणती आर्थिक मदत केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) मौजे शिंगवे, ता. निफाड, जि. नाशिक येथे दिनांक ११.०८.२०१५ रोजी कु. दिपाली बाळकृष्ण कोठे वय वर्ष ६ या मुलीचा बिबट्याच्या हल्ल्यात मृत्यू झाला आहे.

(२) व (३) मृत मुलीचे कायदेशिर वारस श्री. बाळकृष्ण अनिल कोठे (वडील) यांना आर्थिक मदत म्हणून रु.०८.०० लक्ष दिनांक १४.०८.२०१५ रोजी देण्यात आलेले आहेत.

**श्रीरामपूर (जि.अहमदनगर) तालुक्यातील ओझर ते नेवासेपर्यंत प्रवरा पात्राच्या
लगतच्या परिसरातील पाण्याचे उद्धव कोरडे पडल्याबाबत**

(५) * ३५६४१ श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) श्रीरामपूर (जि.अहमदनगर) तालुक्यातील ओझर ते नेवासेपर्यंत प्रवरा पात्राच्या लगतच्या परिसराची परिस्थिती अत्यंत गंभीर असून पाण्याचे सर्व उद्धव कोरडे पडले असणे, परिणामी शेतातील पिके पूर्णपणे जळून गेली असल्यामुळे जनावरांना चाराही उरलेला नसणे, शेतकऱ्यांना जगण्याचा आधारच नसल्याने प्रवरा नदीवरील सर्व बंधारे शासनाने त्वरीत भरून द्यावेत अशी मागणी पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील यांनी मा.पाटबंधारे मंत्री यांच्याकडे निवेदनाद्वारे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान केली, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, प्रवरा काठावरील सर्व केटीवेअर त्वरीत भरून न दिल्यास कोणत्याही क्षणी तीव्र आंदोलन करण्याचा इशारा दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने काय कार्यवाही वा उपाययोजना केली आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) असे निवेदन प्राप्त नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पातूर (जि.अकोला) तालुक्यातील घरकुल योजनेत झालेला गैरव्यवहार

(६) * ३६४५१ श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अकोला जिल्ह्यातील पातूर तालुक्यात दारिद्र्य रेषेखालील नागरिकांना हक्काचे घर मिळावे या हेतूने घरकुल योजना राबविण्यात आली होती मात्र यात पंचायत समिती बांधकाम अभियंता व सचिव यांनी लाखांचा गैरव्यवहार केल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अधिक गुण असणाऱ्यांना घरकुलाचा लाभ देण्यात आला व कमी गुण असणाऱ्या पात्र कुटुंबियांना घरकुलापासून वंचित ठेवण्यात आले, तसेच अनेक ठिकाणी अतिक्रमणात घरकुल बांधण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी बांधकाम अभियंता व सचिव यांच्यावर फौजदारी गुन्हे दाखल करून कारवाई करण्याची मागणी नागरिकांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीनुसार संबंधीत दोषी अधिकाऱ्यांवर गुन्हा दाखल करून कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

(२) होय.

लक्षांक व गुणांकानुसार लाभार्थी निवडण्यामध्ये तफावत आढळली.

(३) होय.

(४) होय.

(५) सदर प्रकरणामध्ये गैरव्यवहार न झाल्यामुळे गुन्हा दाखल करण्यात आलेला नाही. तथापि, चौकशीनुसार प्रशासकीय कारवाई प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंद्रपूर जिल्हा परिषदेंतर्गत सर्व तालुक्यांमध्ये कार्यरत विस्तार
अधिकाऱ्यांना (शिक्षण) वेतन अदा करण्याबाबत**

(७) * ३२४९० श्री.नानाजी शामकुळे (चंद्रपूर), श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा) :
सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्हा परिषदेंतर्गत सर्व तालुक्यांमध्ये कार्यरत विस्तार अधिकाऱ्यांना (शिक्षण) माहे मे, २०१५ पासून वेतन देण्यात आले नसल्याबाबतचे निवेदन महाराष्ट्र राज्य शिक्षण विस्तार अधिकारी, संघटना, जिल्हा शाखा चंद्रपूर यांनी "शिक्षकदिनी" मुख्य कार्यकारी अधिकारी, चंद्रपूर जि.प. यांना दिल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) खरे आहे.

(२) व (३) पंचायतराज सेवार्थ प्रणाली ही नविनच असल्याने त्यामध्ये काही तांत्रिक अडचणी उद्भवल्यामुळे विलंब झाला. पंचायतराज सेवार्थ प्रणालीत काही कर्मचाऱ्यांची माहिती समाविष्ट करण्याची सुविधा उपलब्ध नसल्याने अशा

कर्मचाऱ्यांची वेतन देयके हाताने (Manually) तयार करून कोषागारास पारीत करण्यासाठी सादर करण्यात आली. प्रणालीतील तांत्रिक अडचणींची व त्रुटींची पूर्तता करून सर्व तालुक्यांमध्ये कार्यरत विस्तार अधिकाऱ्यांचे (शिक्षण) माहे ऑक्टोबर, २०१५ पर्यंतचे वेतन अदा झाले आहे.

**सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात एक लाखांहून अधिक झाडे
तोडण्याचे २५/२ चे दाखले दिल्याबाबत**

(८) * ३६११० श्री.बसवराज पाटील (औसा) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील १९२ गावात इको सेन्सीटीव्ह झोनचा समावेश असून सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात वृक्षतोडीस परवानगी तसेच जमिन महसूल संहिता १९६६ मधील कलम २५ (२) नुसार देण्यात येणारे वृक्षतोडीबाबत दाखले देण्यात येवून नये असे शासनाने आदेश दिलेले असतानाही सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील वन विभाग व महसूल विभागाच्या संबंधित अधिकाऱ्यांनी १ लाखांहून अधिक झाडे तोडण्याचे २५/२ चे पास (दाखले) दिले असल्याने या संपूर्ण प्रकरणाची सखोल चौकशी होवून संबंधित दोषीविरोधात कारवाई करण्याच्या मागणीचे तक्रार वजा एक निवेदन जिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग, उपवन संरक्षक यांना सामाजिक कार्यकर्ते श्री.जयंत बरेगार यांनी माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये दिले आहे, हे खरे आहे काय
- (२) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार पुढे कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्यापी सदरहू तक्रारीनुषंगाने संबंधित दोषीविरोधात कारवाई करण्यात आली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) श्री.जयंत बरेगार यांनी दि. ८ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांना निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) प्रस्तुत प्रकरणाची चौकशी सुरु असून चौकशीअंती दोषी आढळल्यास संबंधीतांविरुद्ध कारवाई करण्यात येईल.

रायगड जिल्हयातील वैद्यकीय अधिकारी व तत्सम पदे रिक्त असल्याबाबत

(९) * ३६८२२ श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.जीवा गावित (कळवण) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्हयातील जिल्हा रुग्णालय, उप जिल्हा रुग्णालय, कुटीर रुग्णालय, प्राथमिक केंद्र व उपकेंद्रामध्ये वैद्यकीय अधिकारी व तत्सम पदे रिक्त असल्याने, रुग्णांना आरोग्य सेवा देता येत नाही, त्यामुळे आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल असणाऱ्या रुग्णांना खाजगी रुग्णालयात दाखल करणे भाग पडत असून, त्यांना आर्थिक भूदंड सहन करावा लागत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मागील विधीमंडळ कामकाजामध्ये विविध आयुधांचा वापर करून वैद्यकीय अधिकारी व तत्सम पदे भरणेबाबत मागणी करूनही अद्याप सार्वजनिक आरोग्य विभागाने कोणतीच कार्यवाही केली नाही, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रिक्त पदे तातडीने भरण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

रायगड जिल्हयात १ जिल्हा रुग्णालय, ५ उपजिल्हा रुग्णालये, ८ ग्रामीण रुग्णालये, ५२ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, ३ प्राथमिक आरोग्य पथके, ७ जिल्हा परिषद दवाखाने कार्यान्वित आहेत. सदर आरोग्य संस्थामध्ये गट-अ ते गट-ड संवर्गाची एकूण १०६४ पदे मंजूर असून त्यापैकी ७३२ पदे भरलेली आहेत.

राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत आयपीएचएस योजनेखाली रायगड जिल्हयात एकूण २७ अधिकारी व कर्मचारी करार पध्दतीने कार्यरत असून त्यात १८ विशेषज्ञांचा समावेश आहे. उपलब्ध अधिकारी व कर्मचाऱ्यामार्फत रुग्णांना रुग्णसेवा देण्यात येत असून कोणताही रुग्ण आरोग्य सेवेपासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घेण्यात येत आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा गट-अ (वरिष्ठ) संवर्गातील रिक्त पदांपैकी ३१३ पदे पदोन्नतीने आणि २६७ पदे नामनिर्देशनाने भरण्याची प्रक्रिया शासन स्तरावर सुरु आहे. ११ पदे भरण्याबाबत न्यायालयीन प्रकरणी प्रलंबित आहे.

वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गातील २३६ विशेषज्ञ व ४६६ एमबीबीएस अर्हताधारकांची नियुक्ती नुकतीच करण्यात आली असून रायगड जिल्हयामध्ये २५ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

गट-क व गट-ड ची पदे भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईसह ठाण्यातील वन जमिनीवरील १०६६ इमारती आणि
४५ हजार झोपड्यांवर कारवाई करण्याच्या आदेशाबाबत**

(१०) * ३०६५९ श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.किसन कथोरे (मुर्बाड), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्री.अजित पवार (बारामती) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईसह ठाण्यातील वनजमिनीवरील १०६६ इमारती आणि ४५ हजार झोपड्यांवर कारवाई करण्याचे आदेश उच्च न्यायालयाने दिले असून या आदेशा विरोधात रहिवाशांनी सर्वोच्च न्यायालयात याचिका केली असता सर्वोच्च न्यायालयाचे रहिवाशांच्या बाजूने निर्णय दिला मात्र सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयाचा लाभ फक्त १९ याचिकाकर्त्यांनाच होणार असल्याचा प्रशासनाने निर्णय घेतल्याने इतर हजारो रहिवाशांवर अन्याय होत असल्याप्रकरणी परिसरातील लोकप्रतिनिधी व सामाजिक संघटनांनी मा.मुख्यमंत्री व मा.वनेमंत्री यांच्याकडे दिनांक २२ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास, तसेच वारंवार मागणी केलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, उक्त प्रश्नी अदयाप कोणतीही कार्यवाही केलेली नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत, तसेच सदर प्रकरणी हजारो रहिवाशांच्या हिताचा निर्णय घेऊन त्याची लवकरात लवकर अंमलबजावणी करण्यासंदर्भात आतापर्यंत कोणता पाठपुरावा केला वा करण्यात येत आहे ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) मा.लोकप्रतिनिधी व सामाजिक संघटनांनी मा.मुख्यमंत्री व मा.मंत्री (वने) यांच्याकडे दिलेल्या दिनांक २०.६.२०१४, १७.११.२०१४, १०.६.२०१५, ८.१०.२०१५ रोजीच्या निवेदनांच्या प्रती प्राप्त झाल्या आहेत.

(२) मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या दिनांक ३०.१.२०१४ रोजीच्या आदेशात नमूद १९ याचिकाकर्त्यांच्या क्षेत्राव्यतिरिक्त इतर प्रकरणात मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे आदेश लागू होईल किंवा कसे याबाबत विधी व न्याय विभाग व महाधिवक्ता यांच्याकडून अभिप्राय मागविण्यात आलेले आहेत.

(३) विलंबाचा प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर ग्रामीण भागातील डॉक्टर उच्च शिक्षणासाठी दीर्घ रजेवर असल्याने प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील आरोग्य सेवा विस्कळीत झाल्याबाबत

(११) * ३१०४२ श्री.सुनिल केदार (सावनेर), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर ग्रामीण भागात आरोग्य सेवा देणारे ११ डॉक्टर उच्च शिक्षणासाठी दीर्घ रजेवर असल्याने संबंधित प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील आरोग्य सेवा विस्कळीत झाली असल्याचे दिनांक ३ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, या प्राथमिक आरोग्य केंद्रात वैद्यकीय अधिकारी तातडीने उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशत : खरे आहे.

नागपूर जिल्ह्यातील १२ प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील वैद्यकीय अधिकारी पुर्वपरवानगीने पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी गेले आहेत. तथापि, प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील रुग्णसेवा प्रभावित झाल्याची बाब खरी नाही.

(२) व (३) पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी सेवांतर्गत गेलेले वैद्यकीय अधिकारी हे शासन सेवेत कार्यरत असल्याने त्यांचे वेतन मंजूर पदांवर काढण्यात येते. त्यामुळे पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी गेलेल्या वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या जागी अन्य अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करण्यात येत नाही. अशा वैद्यकीय अधिकाऱ्यांसाठी अधिसंख्य पदे निर्माण करण्याबाबतचा प्रस्ताव मान्य होवू शकला नाही. रिक्त पदांवर द्वितीय वैद्यकीय अधिकारी किंवा बंधपत्रित वैद्यकीय अधिकारी देण्यात आले आहेत व जवळच्या प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील वैद्यकीय अधिकारी यांच्याकडे कार्यभार सोपविण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पोषण आहाराचे कंत्राट महिला बचत गटांना मिळण्याबाबत

(१२) * २८६५१ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या विशेष कमिशनरने दिलेल्या निर्णयानुसार राज्यातील सहा महिने ते तीन वर्षे वयोगटातील बालकांना आणि स्तनदा मातांना पोषण आहार पुरविण्याचे काम महिला बचत गटांना देण्याचा निर्णय दोन वर्षापूर्वी दिलेला असतानाही, अद्यापही महिला बचत गटांना याबाबतची कामे देण्यात येत नसल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कंत्राटातील अटी पूर्ण करण्यासाठी ७५ ते ८० लाख रुपयांचे कर्ज काढून खरेदी केलेली यंत्रसामुग्री, जागेचे भाडे भरताना मेटाकुटीला आलेला महिला बचत गटांना काढलेल्या कर्जाच्या व्याजासाठी आता राहती घरेही लिलावात काढण्याची वेळ आली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पोषण आहारासाठीचा ६०० कोटीचा निधी हडप करण्यासाठी व्यंकटेश्वरा, महालक्ष्मी आणि महाराष्ट्र महिला संघ यांनी संगनमताने अन्य कोणालाही कंत्राट मिळू नये म्हणून मोर्चे बांधणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (५) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार महिला बचत गटांना पोषण आहाराचा ठेका देण्याच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) हे खरे नाही.

मा. सर्वोच्च न्यायालयाचा दिनांक ०७/१०/२००४ व दिनांक २२.४.२००९ च्या आदेशानुसार प्रामुख्याने अंगणवाड्यांना पुरविण्यात येणारा आहार हा कंत्राटदारांकडून न घेता स्वयंसहाय्यता महिला बचत गट/महिला मंडळ/ग्राम समुदाय इत्यादीकडून घेणेबाबत निर्देश आहेत.

त्यानुसार आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे यांनी त्यांच्या दिनांक २४/०५/२०१३ च्या पत्रान्वये अंगणवाडीतील ६ महिने ते ३ वर्षे वयोगटातील लाभार्थी, गरोदर व स्तनदा माता, तीव्र कुपोषित मुले यांना THR पुरविणेबाबत जिल्हास्तरीय आहार समितीमार्फत स्थानिक महिला बचत गट/महिला मंडळ/ग्राम समुदाय यांची निवड प्रक्रिया पुर्ण करण्याबाबत सर्व उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बा.क.)/ बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (नागरी), यांना आदेशित करण्यात आले होते. त्यानुसार राज्यातील ५५३ प्रकल्पापैकी ३१२ प्रकल्पांमध्ये स्थानिक महिला बचत गट/महिला मंडळ ग्राम समुदाय यांची जिल्हास्तरीय आहार समितीमार्फत निवड करून त्यांचेमार्फत THR आहार पुरवठा सुरु आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) वरील ३१२ प्रकल्प वगळता उर्वरित प्रकल्पांमध्ये सक्षम बचत गटांची जिल्हास्तरीय आहार समितीमार्फत निवड न झाल्याने सदर प्रकल्पांमध्ये पोषण आहारात खंड पडून लाभार्थी पोषण आहारापासून वंचित राहू नये म्हणून पूर्वीच्या ३ महिला संस्थामार्फत THR आहार पुरवठा सुरु आहे.

शेतकऱ्यांना सिंचनाची सुविधा उपलब्ध होण्यासाठी शासनाने

सुरु केलेल्या जलयुक्त शिवार योजनेबाबत

(१३) * ३४९०० प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शेतकऱ्यांना सिंचनाची सुविधा उपलब्ध व्हावी यासाठी शासनाने जलयुक्त

शिवार नामक महत्वकांक्षी योजना सुरु केली पण या योजनेला योग्यरितीने कार्यान्वित करण्याकरिता कंत्राटदार व संबंधित अधिकारी आवश्यक सहकार्य करीत नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, चांदूर रेल्वे (जि.अमरावती) तालुक्यातील जलयुक्त शिवार योजनेच्या माध्यमातून बांधण्यात आलेला नाला खोलीकरण आणि सिमेंट बांधाऱ्याचे बांधकाम संबंधित कंत्राटदाराने निकृष्ट दर्जाचे केल्याने भविष्यात याचा फायदा शेतकऱ्यांना होणार नाही हे लक्षात घेता शासनाने कोणती आवश्यक कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) ता. चांदूर रेल्वे जि.अमरावती येथे एकूण २९ सिमेंट नाला बांधाची कामे प्रस्तावीत असून १५ सिमेंट नाला बांध पूर्ण करण्यात आलेले आहे. उर्वरित कामे प्रगतीपथावर असून कामे कार्यान्वित करताना कंत्राटदारांनी व अधिकाऱ्यांनी संबंधित शेतकऱ्यास विश्वासात घेवूनच कामे केलेली आहेत. याबाबत कोणत्याही प्रकारची तक्रार प्राप्त झालेली नाही व कामे पूर्ण करण्यात येत आहेत.

राज्यात स्मृतिभंश (अल्झायमर) या आजाराच्या केलेल्या सर्वेक्षणाबाबत

(१४) * ३३६२८ श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.कृष्णा खोपडे (नागपूर पूर्व), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्री.सुधाकर कोहळे (नागपूर दक्षिण), श्री.संजिवरेड्डी बोदकुरवार (वणी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सिल्व्हर इनिंग फाउंडेशन आणि अल्झायमर अँड रिलेटेड डिसऑर्डर सोसायटी ऑफ इंडिया या संस्थेने संयुक्तरित्या केलेल्या सर्वेक्षणात राज्यात स्मृतीभंश (अल्झायमर) ३ लाख ६० हजार रुग्ण दिनांक २१ सप्टेंबर, २०१५ रोजीच्या सुमारास आढळून आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू आजाराची लक्षणे काय आहेत. तसेच सर्वेक्षणानुसार दर ५ वर्षांनी अल्झायमरग्रस्तांची संख्या दुप्पट होत असल्याची धक्कादायक माहिती निदर्शनास आली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू अल्झायमरग्रस्तांचे चिंताजनक वाढते प्रमाण रोखण्यासाठी शासनातर्फे संशोधन करून, प्रतिबंधक उपाययोजना करण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(४) अद्याप याबाबत शासनाने कार्यवाही केली नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही. तथापि अल्झायमर अँड रिलेटेड डिसऑर्डर सोसायटी ऑफ इंडिया या संस्थेने केलेल्या अंदाजित अनुमानानुसार सन २०१६ पर्यंत अल्झायमर (स्मृतीभ्रंश) या लक्षणांचे ३,६०,१०० रुग्ण महाराष्ट्रात असतील असे सन २०१० च्या अहवालात म्हटले आहे.

(२) स्मृतीभ्रंश आजाराची लक्षणे खालीलप्रमाणे आहेत :-

- नेहमीच्या कामात गोंधळून जाणे
- वार, तारीख विसरणे
- साधी कामे करताना काही गोष्टी विसरणे
- काही वस्तूंची नावे विसरणे
- वारंवार एकच क्रिया करणे
- झोप न येणे, चिडचिड करणे, आक्रमक होणे

दर ५ वर्षांनी अल्झायमरग्रस्तांची संख्या दुप्पट होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे नाही.

तथापि, अल्झायमर अँड रिलेटेड सोसायटी ऑफ इंडिया या संस्थेने केलेल्या अंदाजित अनुमानानुसार दर १५ वर्षांनी अल्झायमरग्रस्तांची संख्या दुप्पट होत असल्याचे अहवालात दिसून येत आहे.

(३) महाराष्ट्रात ४ प्रादेशिक मनोरुग्णालय, १२ जिल्हा मानसिक आरोग्य केंद्र, १४ वैद्यकीय महाविद्यालय तसेच ४ महानगर पालिका रुग्णालयात अल्झायमर (स्मृतीभ्रंश) ग्रस्त रुग्णांना आरोग्य सेवा दिल्या जातात.

प्रतिबंधक उपाययोजनांच्या दृष्टीने जास्तीत जास्त लोकांना या आजाराची माहिती देण्याकरिता व त्यांचे लवकर निदान होण्याकरिता वेळोवेळी जनजागृतीपर कार्यक्रमात या आजाराबद्दल माहिती दिली जाते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे शहरातील सर्वच वन टेकड्या अतिक्रमणांनी वेढल्या
असून वनांची सुरक्षितताही धोक्यात आल्याबाबत**

(१५) * ३७९८४ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे शहरातील जवळपास सर्वच वन टेकड्या चोहोबाजूंनी अतिक्रमणांनी वेढल्या असून वन टेकड्यांची सुरक्षितताही धोक्यात आली असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, टेकड्यांवर मद्य पाटर्त्या, पक्षांची शिकारही मोठ्याप्रमाणात होत असल्याचे ही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, टेकड्यांवरील गैरप्रकारांना व राजरोस होणाऱ्या वनांच्या वृक्षतोडीवर निर्बंध येण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) पुणे व पिंपरी-चिचवड महानगरपालिका हद्दीत वनविभागाचे ताब्यात असलेले एकूण २२९७ हे.वनक्षेत्रापैकी १९.१४ हे.आर. वनक्षेत्रावर प्रथमदर्शनी अतिक्रमण दिसून आलेले आहे व त्यांचे विरुद्ध भारतीय वन अधिनियम, १९२७ प्रमाणे गुन्हे नोंदविण्यात आले आहेत.

- (२) अशा प्रकारची घटना निदर्शनास आलेली नाही.
- (३) शासन निर्णयाप्रमाणे वनक्षेत्र असलेले भागात नागरी संयुक्त वन व्यवस्थापन समिती स्थापित करण्याची कार्यवाही चालू आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे पेठ (ता.वाळवा, जि.सांगली) येथे हरणांची तस्करी
करणारी टोळी जिवंत हरणासह सापडल्याबाबत**

(१६) * ३५४६० श्री.धनजय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे पेठ (ता.वाळवा, जि.सांगली) येथे हरणांची तस्करी करणारी टोळी जिवंत हरणासह सापडल्याची घटना माहे जून, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान घडली, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, मागील काही वर्षांपासून सांगली जिल्ह्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात वन्य प्राण्यांची तस्करी होण्याची अनेक प्रकरणे निदर्शनास आली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय, हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) सन २०११ ते सन २०१५ या कालावधीत सांगली वन विभागाअंतर्गत कासव व मांडूळ-साप तस्करीची ११ प्रकरणे निदर्शनास आली असून सदर प्रकरणे न्यायालयात दाखल करण्यात आली असून वाघ व बिबट कातडीच्या तस्करीचे १ प्रकरण निदर्शनास आले असून सदर प्रकरणात पोलिस प्रशासनाकडून कार्यवाही सुरू आहे.

दिनांक १६.०६.२०१५ रोजी हरणाच्या तस्करी प्रकरणी ३ आरोपींविरुद्ध दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले असून पुढील सुनावणी दिनांक १४.१२.२०१५ रोजी आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलढाणा जिल्ह्यात आरोग्य विभागाने केलेल्या

जलस्त्रोतांच्या रासायनिक तपासणीबाबत

(१७) * २९७५६ श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्ह्यात आरोग्य विभागाने केलेल्या जलस्त्रोतांच्या रासायनिक तपासणीत २८३ स्त्रोत रेड झोनमध्ये असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी आरोग्य विभाग आणि स्वच्छता विभागाच्या माध्यमातून सदरील रेड झोनमध्ये असलेली जलस्त्रोत निर्जंतूक व स्वच्छ करण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही वा उपाययोजना केली आहे,

(३) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

जानेवारी, २०१५ ते सप्टेंबर, २०१५ या कालावधीत सार्वजनिक आरोग्य प्रयोगशाळेने केलेले जलस्रोतांच्या रासायनिक तपासणीत ४९ नमुने दुषित असल्याचे तर जीवाणू विषयक ११३८९ जलनमुना तपासणीत २२८५ नमुने दुषित आढळले.

(२) राज्यातील ग्रामीण भागातील जनतेला शुध्द व सुरिक्षित पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्याच्या व जलजन्य रोगांच्या प्रार्दुभावावर नियंत्रण ठेवण्याच्या दृष्टीने शासनाच्या पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागाकडून मार्गदर्शक सुचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. बुलढाणा जिल्हयातील माहे सप्टेंबर, २०१५ मधील केलेल्या जैविक व रासायनिक तपासणीअंती काही नमुने पिण्यास अयोग्य आढळून आले. त्याबाबतचा अहवाल संबंधीत ग्रामपंचायतीना कळविण्यात आला आहे. तसेच पिण्याच्या पाण्याच्या स्रोतांच्या निर्जंतुकीकरण व परिसर स्वच्छ ठेवण्याबाबत वेळोवेळी ग्राम पंचायतीना जिल्हा परिषद स्तरावर सुचना देण्यात येतात. याशिवाय पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागाकडून बुलढाणा जिल्हयातील रासायनिकदृष्ट्या दुषित आढळलेल्या स्रोतांचे प्रत्यक्ष स्थळ भेट देवून आवश्यकतेप्रमाणे उपाययोजना करण्याबाबत जिल्हा परिषद बुलढाणा यांना सुचना देण्यात आलेल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भोर (जि.पुणे) तालुक्यातील कांबरे खे.बा. व बालवडी
येथे बिबट्याने शेळ्यांवर केलेला हल्ला**

(१८) * २९७४३ श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.नसीम खान (चांदिवली) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भोर (जि.पुणे) तालुक्यातील कांबरे खे.बा. व बालवडी येथे मनुष्यवस्तीत येवून रात्रीच्या अंधारात बिबट्याने शेळ्यांवर हल्ला करून शेळ्या फस्त केल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित शेळी मालकांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) तसेच वनविभागाने बिबट्याला पकडण्याकामी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) व (२) भोर (जि.पुणे) तालुक्यातील कांबरे खे.बा. येथे दिनांक ११.०८.२०१५ रोजी रात्री बिबट्याने श्री. भरत साधू यादव यांची १ शेळी ठार केली आहे. प्रचलित शासन निर्णयान्वये वन्य प्राण्यांच्या हल्यात मृत झालेल्या पशुधनाच्या नुकसान भरपाईपोटी संबंधित नुकसानग्रस्तास रु.३,०००/- अदा करण्यात आलेले आहेत.

(३) वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, १९७२ च्या अनुसूची १ मध्ये बिबट या वन्यप्राण्याचा समावेश असून वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, १९७२ च्या कलम ११ (१) (अ) अन्वये कोणताही वन्यप्राणी मानवी जीवितास धोकादायक झाल्यास मुख्य वन्यजीव रक्षक यांच्या पूर्वपरवानगीने सदर प्राण्यास पकडता येते. तथापि भोर येथे सन २०१५-१६ मध्ये बिबट्याच्या हल्ल्याने मानवी जिविताची हानी झाल्याची एकही घटना निदर्शनास आली नसल्याने बिबट्याला पकडण्याची कार्यवाही करण्यात आली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदेड जिल्ह्यात प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी औषध साहित्य व साधनसामुग्रीची खरेदी केली नसल्यामुळे निधी अखर्चित राहिल्याबाबत

(१९) * ३३९९१ श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.प्रतापराव चिखलीकर (लोहा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड जिल्ह्यात ग्रामीण भागासह शहरी भागातही ताप, चिकुनगुनिया, डेंग्यूचा प्रादुर्भाव झालेला असला तरी जिल्हापरिषदेच्या आरोग्य विभागाने गतवर्षी प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी औषध साहित्य व साधनसामुग्रीची खरेदी केली नसल्याने १ कोटी, १८ लाख, ६१ हजार रुपयांचा निधी अखर्चित राहिल्याचे नुकतेच निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सामान्य रुग्णांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, नांदेड यांच्याकडे मुबलक प्रमाणात औषध साठा उपलब्ध होता तसेच राज्यस्तरावरून मोठ्या प्रमाणावर औषध पुरवठा केल्यामुळे अधिकची तरतुद उपलब्ध असली तरी अधिकचा औषध साठा खरेदी करण्यात आला नाही. त्यामुळे जिल्हा परिषद, नांदेड यांना जिल्हा नियोजन व विकास परिषद (डी.पी.डी.सी) अंतर्गत प्राप्त झालेला रुपये ११८.६१ लक्ष निधी अखर्चित राहिला हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

जिल्हा नियोजन व विकास परिषद अंतर्गत सन २०१३-१४ मधील अखर्चित अनुदान रुपये १३० लक्ष व सन २०१४-१५ मधील मंजूर अनुदान रुपये १६० लक्ष यामधुन रुपये १७१.३९ लक्ष इतक्या रकमेची औषध व साहित्य सामुग्री जिल्हा आरोग्य अधिकारी, नांदेड यांनी सन २०१४-२०१५ मध्ये खरेदी केली आहेत.

तसेच राज्यस्तरावरून औषधीचा पुरवठा भरपुर प्रमाणात झाल्यामुळे सामान्य रुग्णांची गैरसोय झाली नाही.

(३) सन २०१४-१५ मधील अखर्चित राहिलेल्या रुपये ११८.६१ लक्ष रकमेच्या औषध खरेदीच्या प्रस्तावास आरोग्य सेवा संचालनालयाकडून दिनांक ०४.११.२०१५ रोजी तांत्रिक मान्यता देण्यात आली असून त्यानुसार औषध खरेदीची प्रक्रीया जिल्हा आरोग्य अधिकारी, नांदेड यांच्या स्तरावर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

घाटकोपर (मुंबई) कामराज नगर परिसरातील कोकण, कोकण वैभव चाळ

येथील तिवरांच्या झाडांची तोड करुन अनधिकृत झोपड्या बांधल्याबाबत

(२०) * ३०५७३ श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई घाटकोपरच्या कामराज नगर परिसरातील कोकण, कोकण वैभव चाळ येथे गेल्या सात ते आठ वर्षांपासून काही भूमाफियांकडून राजरोसपणे तिवरांच्या

झाडांची तोड करून त्यानंतर त्याठिकाणी रात्रीच्या वेळी मोठ्या प्रमाणात मातीचा भराव टाकून झोपड्या उभारण्यात येत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत स्थानिक रहिवाश्याकडून वनविभाग, जिल्हाधिकारी उपनगर, मुंबई तसेच स्थानिक पोलिसात अनेकवेळा तक्रारी करून सुध्दा याठिकाणी नावापुरती नोटीस पाठवून पुढील कोणतीच कारवाई केली जात नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या परिसरात भूमाफियांकडून दिवस रात्र तिवरांची तोड होत असताना एकावरही एम.आर.टी.पी. अंतर्गत कारवाई झाली नाही, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) मौजे घाटकोपर सर्वे क्र. १९४ ब मधील एकूण क्षेत्र ५२.०६ हे.आर क्षेत्रापैकी ७.६८ हे.आर क्षेत्र राखीव वने म्हणून अधिसूचित करण्यात आलेले आहेत. सदर क्षेत्रातील कांदळवनात ४९८२ चौ.मी. क्षेत्रावर अतिक्रमण करून २५९ झोपड्या बांधल्या गेल्या असल्याने दिनांक ७.११.२०१५ रोजी वन गुन्हा नोंदविण्यात आलेला आहे.

(२) वनगुन्ह्याची नोंद घेण्यात आलेली असून त्याबाबत चौकशी करून अनाधिकृत झोपडी धारकांना नोटीसा देण्यात आलेल्या आहेत. तसेच त्यावर सुनावणी घेण्यात आलेली असून सदर अतिक्रमण निष्कासन करण्याची कार्यवाही अंतिम टप्प्यात आहे.

(३), (४) व (५) एम.आर.टी.पी. कायद्यांतर्गत कार्यवाही झालेली नाही. परंतु वन विभागामार्फत वनक्षेत्रात अनाधिकृत अतिक्रमणाविरुद्ध भारतीय वन अधिनियम, १९२७ अंतर्गत दोषीवर कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**दापोली (जि.रत्नागिरी) या तालुक्याचा डोंगरी
विकास योजनेत समावेश करण्याबाबत**

- (२१) * ३५१९५ श्री.संजय कदम (दापोली) : तारांकित प्रश्न क्रमांक २७६९८ ला दिनांक ३१ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय नियोजन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) दापोली (जि.रत्नागिरी) हा तालुका व आजुबाजूचा परिसर हा पुर्णतः डोंगराच्छादित असल्याने उक्त तालुक्याचा डोंगरी क्षेत्रात समावेश करण्याबाबत तेथील जनतेने शासनाकडे सातत्याने मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) महाराष्ट्र सुदूर संवदेन उपयोजन केंद्र, नागपूर (एम.आर.एस.एस.सी.) यांनी सन २००८ मध्ये उपग्रहाद्वारे डोंगरी भागांची पुर्नतपासणी करून सादर केलेल्या अहवालाच्या अनुषंगाने शासनाने डोंगरी क्षेत्रात कोणताही बदल न करता आहे तीच स्थिती कार्यान्वित ठेवण्याचा निर्णय घेतल्यामुळेच दापोली तालुक्याचा डोंगरी क्षेत्रात समावेश होऊ शकला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शा.नि.नियोजन विभाग क्र.डोविका-२००९/प्र.क्र.६/का.१४८३, दिनांक १८ जानेवारी, २०१० मधील निकषांची तंतोतंत पुर्तता होत असल्याने दापोली तालुक्याचे पुर्नसर्वेक्षण करून उक्त तालुक्याचा डोंगरी क्षेत्रात तातडीने समावेश करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) नाही.

(२), (३) व (४) मंत्रीमंडळ उपसमितीच्या शिफारशीनुसार व मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेनंतर निकषांच्या आधारे राज्यातील डोंगरी विभागाचे निकष सन १९९० मध्ये निश्चित करण्यात आले. तदनंतर सन १९९५ मध्ये डोंगरी क्षेत्रात बदल करावयाचा झाल्यास महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, नागपूर या यंत्रणेकडून अहवाल मागवून त्यानुसार गावांचा/तालुक्यांचा डोंगरी विभाग क्षेत्रात समावेश करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला. सन २००८ मध्ये महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजना केंद्र नागपूर (MRSAC) यांनी उपग्रहाद्वारे डोंगरी भागाची पुर्नतपासणी करून सादर केलेल्या अहवालांच्या अनुषंगाने कोणताही बदल न करता आहे तीच सद्यस्थिती कार्यान्वित ठेवण्याचा निर्णय घेण्यात आला. शासन निर्णय नियोजन विभाग क्र.डोविका-२००९/ प्र.क्र.६/का. १४८३ दिनांक १८.१.२०१०

अन्वये, डोंगरी विभाग विकास कार्यक्रमांबाबत विहित केलेल्या उपरोक्त मार्गदर्शक निकषांनुसार रत्नागिरी जिल्ह्यातील दापोली तालुका पात्र ठरत नसल्याने त्यांचा समावेश करण्यात आलेला नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यात आरोग्य केंद्राचे रखडलेले प्रकल्प पूर्ण करण्याबाबत

(२२) * ३६७५९ श्री.संजिवरेड्डी बोदकुरवार (वणी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) यवतमाळ जिल्ह्याची लोकसंख्या २७ लाखांच्या वर गेली असतानाही अद्याप पुरेशी आरोग्य सेवा देणारी यंत्रणा जिल्ह्यात पूर्ण झाली नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, विविध करणांमुळे जिल्ह्यात ५६ आरोग्य केंद्र रखडलेली आहेत व त्यामुळे इतर सुरु असलेल्या प्राथमिक आरोग्य केंद्र, उपकेंद्रावर त्याचा भार पडत असल्याने आरोग्य कर्मचारी त्रस्त आहेत, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, रुग्णांना आरोग्याच्या सोयीसाठी प्रवास खर्च सहन करावा लागत असल्याने रखडलेले प्रकल्प तातडीने पूर्ण करण्याची मागणी नागरीकांची आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरहू ५६ आरोग्य केंद्र तातडीने सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही,

- (२), (३) व (४) यवतमाळ जिल्ह्याची लोकसंख्या २७,७२,३४८ इतकी असून जिल्ह्यात ६३ प्राथमिक आरोग्य केंद्र व ४३५ उपकेंद्र कार्यान्वित आहे. सदर ठिकाणी उपलब्ध असलेल्या मनुष्यबळामार्फत आरोग्य सेवा दिल्या जात आहेत. तसेच, आपत्कालीन सेवेसाठी १०८ क्रमांकाची रुग्णवाहिका व गरोदर माता संदर्भ सेवेसाठी १०२ क्रमांकाची रुग्णवाहिका यवतमाळ जिल्ह्यात वैद्यकीय पथकासह कार्यरत आहेत. शासन निर्णय दि.१७.०१.२०१३ व दि.०९.०६.२०१४ नुसार यवतमाळ जिल्ह्यात नव्याने ११ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व ५० उपकेंद्रे मंजूर केली आहे. सदर प्राथमिक आरोग्य केंद्रापैकी ४ प्रा.आ.केंद्रांना जागा उपलब्ध झाली असून तांत्रिक मान्यता देण्यात आली आहे. उर्वरित प्राथमिक आरोग्य

केंद्राच्या ठिकाणी जागा उपलब्ध करून घेण्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे. ५० उपकेंद्रांपैकी ७ ठिकाणी उपकेंद्र बांधकामाकरीता जागा उपलब्ध होऊन प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. ५ ठिकाणी राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत बांधकामे केली जात आहेत, १४ उपकेंद्रांच्या ठिकाणी तालुका आरोग्य अधिकारी यांच्यामार्फत जागा प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच उर्वरीत २४ ठिकाणांच्या जागा प्रस्तावातील त्रुटीची पुर्तता करून बांधकाम विभागास पाठविण्याची कार्यवाही जिल्हा आरोग्य अधिकारी, यवतमाळ यांच्यामार्फत करण्यात येत आहे. राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत कंत्राटी कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती केली असल्याने कार्यान्वित असलेल्या प्राथमिक आरोग्य केंद्र व उपकेंद्रातील कर्मचारी यांच्यावरील कामाचा ताण कमी झाला आहे. निधीच्या उपलब्धतेनुसार सदर बांधकामे हाती घेण्यात येत असून सदरची कार्यवाही प्राथम्याने पूर्ण करण्याचा प्रयत्न आहे.

**नागपूर वन विभागात वनपाल आणि वनरक्षकांच्या
बदल्यांमध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(२३) * ३६०२८ श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर वन विभागात यावर्षी वनपाल आणि वनरक्षक यांच्या जवळपास १०० ते १५० च्या वर बदल्या करण्यात आल्या असून, या बदल्या करण्यासाठी दलालाच्या माध्यमातून वनअधिका-यांनी कमीत कमी प्रत्येकी दोन ते तीन लाख रुपये घेवून बदल्या करण्यात आल्या असून यात करोडो रुपयांचा गैरव्यवहार झाला असल्याची धक्कादायक माहिती दिनांक १ नोव्हेंबर २०१५ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, नागपूर वन विभागाचे उपवन संरक्षक श्री.दीपक भट यांना दिनांक २८ मे २०१५ च्या सुमारास सापळा रचून १९ लाख २५ हजार रुपयांसह लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाने अटक केली, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नागपूर वन विभागामध्ये यावर्षी १०० ते १५० वनपाल आणि वनरक्षक यांच्याकडून पैसे घेवून करण्यात आलेल्या बदल्याच्या यादया एसीबीच्या हाती लागल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या गंभीर प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली वा करण्यात येत आहे,

(५) असल्यास, चौकशीअंती शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

सन २०१५ च्या बदली सत्रात नागपूर वन विभागात वनपाल संवर्गातील १७, वनरक्षक संवर्गात २० आणि चौकीदार संवर्गात २ अशा एकूण ९९ कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे आदेश उपवनसंरक्षक, नागपूर यांनी निर्गमित केले आहेत. सदर आदेश बदली अधिनियम, २००५ मधील तरतूदीच्या अनुषंगाने, नागरी सेवा मंडळाच्या शिफारशी विचारात घेऊन निर्गमित करण्यात आले आहेत.

(२) लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, नागपूर यांनी श्री. दिपक भट, तत्कालीन उपवनसंरक्षक, नागपूर यांना दिनांक २९.०५.२०१५ रोजी त्यांच्याकडे बेहिशोबी रक्कम रुपये १९ लाख २५ हजार आढळून आल्याने त्यांना चौकशीकरीता तपासात घेतले. चौकशीअंती अपराध क्रमांक ३९९८/१५ कलम १३ (१) (ई) व १३(२) लाचलुचपत प्रतिबंधक कायदा, १९८८ नुसार दिनांक ३१.०५.२०१५ रोजी गुन्हा नोंदविण्यात आला असून आरोपीस अटक करण्यात आली आहे. प्रकरण लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, नागपूर यांचेकडे तपासात आहे.

(३) लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, नागपूर यांनी मागणी केल्यानुसार, दिनांक ०५.०६.२०१५ अन्वये बदली आदेशाच्या सत्य प्रती त्यांना पुरविण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रस्तुत प्रकरणी चौकशी करण्याकरिता मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक), नागपूर यांच्या अध्यक्षतेखाली चौकशी समिती नेमण्यात आली होती. सदर चौकशी समितीने दिनांक २४.०६.२०१५ अन्वये दिलेल्या अहवालनुसार एकूण ९९ बदल्यांपैकी ४ बदल्यांमध्ये काही नियमांकडे दुर्लक्ष केल्याचे आढळून आले आहे. सदर प्रकरणाची चौकशी लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, नागपूर यांच्याकडे सुरु असल्याने समितीने पैशाच्या देवाण-घेवाण विषयी कोणतेही भाष्य केले नाही.

(५) श्री.दिपक भट, तत्कालीन उपवनसंरक्षक, नागपूर यांना दिनांक ०२.०६.२०१५ अन्वये निलंबित करण्यात आले असून त्यांच्याकडून निर्गमित केलेल्या सर्व बदली आदेशास स्थगिती देण्यात आलेली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बेलोनडाखार व मोठी जुई (ता.उरण, जि.रायगड) येथे संरक्षणासाठी बांधलेले
बांध फुटून समुद्राच्या खान्या पाण्याने शेतीचे झालेले नुकसान**

(२४) * ३६६२४ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट),
श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

(१) उरण (जि.रायगड) तालुक्यातील बेलोनडाखार व मोठी जुई मधील शेतीच्या
संरक्षणासाठी बांधलेले बांध समुद्राला आलेल्या मोठ्या उधाणामुळे फुटून १५००
एकर जमिनीत खारे पाणी शिरल्याने शेतकऱ्यांच्या भात शेतीचे मोठ्याप्रमाणात
नुकसान झाल्याचे माहे ऑक्टोबर २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले
आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त विभागातील शेतीच्या संरक्षणासाठी बांधलेल्या बांधाच्या
देखभाल दुरुस्तीची जबाबदारी खारजमीन विभाग व सिडको प्रशासन यांच्याकडे
आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शेत जमिनीत समुद्राच्या भरतीचे पाणी शिरू नये याकरिता
असलेल्या सिडको प्रशासनामार्फत उघडीना बसविण्यात आलेले दरवाजे (फ्लॅप)
निकामी झाल्यामुळे शेतकऱ्यांच्या भातपिकांचे मोठ्याप्रमाणात नुकसान झाले
आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शेतकऱ्यांचे मोठ्याप्रमाणात झालेल्या भात शेतीची नुकसान
भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे व उक्त प्रकरणी दोषी
असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) नाही.

तथापि, उरण तालुक्यात मोठी जुई ते बेलोनडाखार यामध्ये शासकीय
खारभूमी योजना नाही. खाजगी खारभूमी योजनांची देखभाल दुरुस्ती संबंधित
लाभधारकांमार्फत करण्यात येते.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सातारा जिल्ह्यात ४७६६ इतक्या अंगणवाड्यांपैकी २७६७
इतक्या अंगणवाड्यांना इमारतीच नसल्याबाबत**

(२५) * ३६८४३ श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सातारा जिल्ह्यात राज्य शासनाच्या महिला आणि बालविकास विभागाच्या वतीने ४७६६ इतक्या अंगणवाड्या सुरु आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ४७६६ इतक्या अंगणवाड्यांपैकी २७६७ इतक्या अंगणवाड्यांना अंगणवाड्या भरविण्याकरिता इमारतीच नाहीत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सातारा जिल्ह्यातील अंगणवाड्यांना इमारती नसल्यामुळे त्या समाज मंदीरात किंवा भाडेतत्वावर भरविल्या जात आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, यासंदर्भात राज्य शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, सातारा जिल्ह्यात महिला आणि बालविकास विभागांतर्गत सुरु असलेल्या २७६७ इतक्या अंगणवाड्या भरविण्याकरिता इमारती देणेसंदर्भात शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) सातारा जिल्ह्यात राज्य शासनाच्या महिला व बाल विकास विभागाच्या वतीने ४७९९ अंगणवाड्या कार्यरत आहेत.

(२) सातारा जिल्ह्यात ४७९९ अंगणवाड्यांपैकी २२१४ अंगणवाड्यांना स्वतःच्या स्वतंत्र इमारती उपलब्ध आहेत. उर्वरित २५८५ अंगणवाड्यांना स्वतःच्या स्वतंत्र इमारती नाहीत.

(३) हे खरे आहे.

स्वतःच्या स्वतंत्र इमारती नसलेल्या अंगणवाड्या खाली नमूद ठिकाणी भरतात.

अ.क्र.	अंगणवाडी भरण्याचे ठिकाण	संख्या
१	प्राथमिक शाळा	७८१
२	ग्रामपंचायत	२५०
३	समाजमंदिर	३०७
४	भाड्याचा इमारतीत	८५५

५	देऊळ	२८२
६	अन्य ठिकाणी (उदा. ११० विकाससंस्था, पडवी, इत्यादी)	
	एकूण	२५८५

(४) व (५) जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत जिल्हा नियोजन समितीकडून दरवर्षी प्राप्त होणाऱ्या निधीमधून सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षामध्ये २७१ व सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षात ३०२ अंगणवाडी इमारत बांधकामांना जिल्हा परिषद, सातारा यांनी प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती जिल्ह्यातील सिंचन प्रकल्पांच्या भूसंपादनाकरीता
निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(२६) * ३६८१८ डॉ.सुनिल देशमुख (अमरावती) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमरावती जिल्ह्यातील सिंचन अनुशेष अंतर्गत २८ प्रकल्पांतर्गत ३६९ भूसंपादनाची कार्यवाही नवीन कायद्याप्रमाणे करण्यासाठी निधीची उपलब्धता करून देण्याबाबत जिल्हाधिकारी, अमरावती यांनी कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांना दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर निधी संबंधित यंत्रणेकडे जमा करण्यात आला आहे काय,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अमरावती जिल्ह्यातील सिंचन प्रकल्पांना गती प्राप्त होण्याच्या दृष्टीने मागणी केलेला निधी कार्यकारी अभियंतामार्फत भूसंपादन अधिकाऱ्यांना सुपूर्द करण्याची कार्यवाही करण्याची विनंती जिल्हाधिकारी, अमरावती यांनी कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ यांना केली आहे.

(२) विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर कडून रु. १३६.७८ कोटी एवढा निधी क्षेत्रीय कार्यालयास वितरीत झाला असून त्यापैकी रु. १०४.७५ कोटी संबंधीत भूसंपादन अधिकारी यांचेकडे वर्ग केलेला आहे. तसेच रु.३३३.१६ कोटीच्या मागणीवरील कार्यवाही महामंडळात प्रगतीत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे पोसरे-कात्रोळी (ता.चिपळूण, जि.रत्नागिरी)
येथील धरणाच्या दुरुस्तीबाबत

(२७) * २८३५७ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे पोसरे-कात्रोळी (ता.चिपळूण, जि.रत्नागिरी) येथील धरण गेल्या काही वर्षांपासून नादुरुस्त झाले असून त्यातून मोठ्या प्रमाणात पाण्याची गळती सुरु आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, धरणातून होणाऱ्या गळतीमुळे धरण्यात पाणी साठा होत नाही, त्यामुळे सदर दोन्ही गावांसह परिसरात पिण्याच्या पाण्याची टंचाई निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर धरणाच्या दुरुस्तीसाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

मुळ मालघर धरण सुस्थितीत असून त्यामधून गळती होत नाही. त्याच्या आधो बाजूस पोसरे कात्रोळी येथे उन्नैयी बंधारा आहे. सदर बंधारा पूर्ण संचय पातळी पर्यंत भरलेला असताना त्यातून सुमारे १० ते १५ लि/से इतकी गळती होत होती सदरस्थितीत बंधान्यामधून ४ ते ५ लि/से इतकी गळती होत आहे.

(२) खरे नाही.

मुळ मालघर धरणात सन २०१५ च्या पावसाळ्यात पूर्ण क्षमतेने म्हणजे १.७११ द.ल.घ.मी. इतका (१०० टक्के) पाणीसाठा झालेला आहे. दिनांक २६/११/२०१५ रोजी १.६६२ द.ल.घ.मी. इतका (९७.१४ टक्के) पाणीसाठा शिल्लक आहे. सदर पाणीसाठा पूर्णपणे सिंचनासाठी आरक्षित आहे.

(३) कात्रोळी पोसरे या उन्नैयी बंधाऱ्याच्या दुरुस्ती करुन अंदाजपत्रक करण्याची कार्यवाही क्षेत्रिय स्तरावर प्रगतीपथावर आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लवासा स्मार्ट सिटीने पुणे शहरास पुरविण्यात येणाऱ्या
पाण्यापैकी अर्धा टिएमसी पाणी अडविल्याबाबत**

(२८) * ३७१२८ श्रीमती मेधा कुलकर्णी (कोथरुड) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लवासा स्मार्ट सिटीने पुणे येथील नागरीकांना पुरविण्यात येणाऱ्या पाण्यापैकी अर्धा टिएमसी पाणी अडविल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

लवासा कंवनीने जलसंपदा विभागासमवेत केलेल्या करारनाम्यानुसार पुणे शहरास पुरविण्यात येणाऱ्या खडकवासाला प्रणालीतील नरसगाव धरणाच्या जलाशयांमध्ये प्रणालीतील वरसगाव धरणाच्या जलाशयांमध्ये बांधण्यात आलेल्या २ बंधाऱ्यामध्ये एकुण ०.२८४ टिएमसी इतका पाणीसाठा ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये करण्यात आला आहे. करारनाम्यानुसार सदरचे अडविलेले पाणी सोडण्याची कार्यवाही मार्च, २०१६ पासून करण्यात येणार आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जालना जिल्ह्यात महिला बचत गटांना देण्यात आलेल्या धनादेशाबाबत

(२९) * ३६५२२ श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जालना जिल्ह्यात महिला बचत गटामार्फत वाटप करणा-या बचत गटांना देण्यात आलेले ३९ धनादेश वटले नाहीत याशिवाय एकाच क्रमांकाच्या दोन धनादेशाचे वाटप करण्यात आल्याचे माहे ऑगस्ट २०१५ च्या शेवटच्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनामार्फत चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर प्रकरणी दोषी असणा-यांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

जालना जिल्ह्यामध्ये एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत पूरक पोषण आहाराबाबत महिला बचत गटांना देण्यात आलेले धनादेश तसेच, महिला आर्थिक विकास महामंडळामार्फत महिला बचत गटांना देण्यात येणाऱ्या व्याज सबसिडी बाबतचे धनादेश वटले गेले नाहीत अथवा एकाच क्रमांकाच्या दोन धनादेशाचे वाटप झालेले आहे असा कोणताही प्रकार झालेला नाही तसेच ऑगस्ट, २०१५ च्या शेवटच्या सप्ताहात अशा प्रकाराची कोणतीही तक्रार शासनास प्राप्त झालेली नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सामाजिक वनीकरण विभाग, चिखली (जि.बुलढाणा) अंतर्गत गुंजाळा, मेरा, मेरा
खुर्द रोडवरील रोप लागवडीच्या कामात होत असलेला गैरव्यवहार**

(३०) * ३४२७९ डॉ.शशिकांत खेडेकर (सिंदखेड राजा) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सामाजिक वनीकरण विभाग चिखली (जि.बुलढाणा) अंतर्गत गुंजाळा, मेरा,

मेरा खर्द रोडवर करण्यात येत असलेल्या रोप लागवडीच्या कामात मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार होत असून त्याची चौकशी करून संबंधितांवर कारवाई करावी अशी मागणी एका निवेदनाद्वारे तहसिलदार, चिखली यांच्याकडे करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कामावरील मजुरांच्या हजेरी पटावर नियमित स्वाक्ष्या घेण्यात येत नसून जास्तीचा पगार देतो असे सांगून मजुरांकडून पैशाची मागणी करण्यात येत असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय त्यात काय आढळून आले आहे,

(४) तदनुसार दोषी व्यक्तीवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे, नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही,

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

लोहा (जि.नांदेड) तालुक्यातील कोल्हापूरी बंधान्यावरील

पत्रे व साहित्य चोरीला गेल्याबाबत

(३१) * ३४५७० श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लोहा (जि.नांदेड) तालुक्यातील येथील कोल्हापूरी बंधान्यावरील पत्रे व साहित्य चोरीला गेले असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१३ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने तपास केला आहे काय व त्यात काय निष्पन्न झाले आहे व त्यानुसार संबंधितांवर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप, कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

लघु पाटबंधारे जिल्हा परिषद विभाग नांदेड, मार्फत लोहा तालुक्यामध्ये ४ कोल्हापूरी बंधारे पूर्ण करण्यात आलेले असून अंबेसांगवी ता. लोहा येथील कोल्हापूरी बंधार्यांचे एकूण ७४ दरवाजापैकी २५ दरवाजे चोरीस गेल्याचे उप विभागीय अभियंता, उपविभाग कंधार यांना दिनांक ९ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी निदर्शनास आले आहे.

(२) अंबेसांगवी कोल्हापूरी बंधारा हा जिल्हा परिषद विभागाने संबंधित ग्रामपंचायतीस हस्तांतरित केला आहे. त्या अनुषंगाने उप अभियंता यांनी ग्रामपंचायतीस पोलीस स्टेशन मध्ये तक्रार दाखल करण्याच्या दिनांक ०९ ऑक्टोबर, २०१५ च्या पत्रान्वये सूचना दिल्या आहेत. त्यानुसार सरपंच आंबेसांगवी यांनी दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी पोलीस स्टेशनमधे तक्रार दाखल केली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर जिल्हा परिषदेमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या जनसुविधा योजनेतर्गत
दफनभूमी विकास कामासाठी निधी मंजूर करण्याबाबत**

(३२) * ३०९५६ श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्हा परिषदेमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या जनसुविधा योजनेतर्गत जिल्हयातील मुस्लिम व लिंगायत समाजाच्या दफनभूमी विकास कामासाठी रु.५ कोटी निधी जिल्हा नियोजन समितीच्या जिल्हा वार्षिक योजनेत मंजूर करावा अशी मागणी येथील स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी मा.पालकमंत्री यांच्याकडे केली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) अंशतः खरे आहे.

याबाबत मा.लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २३.९.२०१५ अन्वये सादर केलेले निवेदन मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सोलापूर यांना दिनांक ५.१०.२०१५ रोजी प्राप्त झाले असून प्रस्तुत निवेदनामध्ये मुस्लिम समाजाच्या दफनभूमीच्या विकासासाठी रु. ५.०० कोटी इतका निधी मंजूर करण्याबाबत विनंती केली आहे.

(२) व (३) जिल्हा नियोजन समितीच्या आगामी बैठकीमध्ये सदर निवेदन विचारार्थ ठेवण्यात येत आहे.

**वेंगुर्ले (जि.सिंधुदुर्ग) येथील रुग्णालयाला
 डॉ.कोटणीस यांचे नाव देण्याबाबत**

(३३) * ३४५२६ श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वेंगुर्ले (जि.सिंधुदुर्ग) येथे सध्या जीर्णोवस्थेत असलेल्या कॅन्डी सर्वसाधारण (ग्रामीण) रुग्णालयाच्या जागी अद्ययावत रुग्णालय बांधून त्यास डॉ. कोटणीस यांचे नाव देण्यासंदर्भात दिनांक ३० मे, २०१२ रोजी तत्कालीन उपमुख्यमंत्री यांनी शासनाच्या संबंधित वरिष्ठ अधिकाऱ्यांची बैठक बोलाविली होती, असे दिनांक ९ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, डॉ.कोटणीस यांनी चीनमध्ये मानवतावादी कार्य केले असून त्यांचे रुग्णालयात्मक स्मारक उभारण्यासाठी स्मारक समिती अनेक वर्षे प्रयत्न करित असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, डॉ.कोटणीस यांचे स्मारक उभारण्याबाबत शासनाने कोणती भूमिका घेतली अथवा घेण्यात येणार आहे ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अखत्यारीतील मालमत्ता व आरोग्य संस्थांना व्यक्तीच्या स्मरणार्थ नावे देण्याचे शासनाचे धोरण नाही.

**केंद्र शासनाने एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेवरील
अनुदानात कपात केल्याबाबत**

(३४) * ३०७०३ श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) :
सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

(१) केंद्र शासनाने केंद्र शासन पुरस्कृत एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेवरील
अनुदानात सन २०१४-२०१५ मध्ये ५४ टक्के कपात केल्याने राज्य शासनास
किती निधी प्राप्त झाला आहे,

(२) असल्यास, केंद्र शासनाकडून मिळणाऱ्या अनुदानात कपात झाल्याने गेल्या
सहा महिन्यापासून राज्यातील अंगणवाडी सेविका व मदतनिंसांना मानधन
देण्यात आलेले नसल्याने त्यांनी मा.वित्त मंत्र्यांकडे मानधन मिळावे यासाठी
दिनांक १५ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन दिले आहे, हे खरे
आहे काय,

(३) असल्यास, मागणी निवेदनाच्या अनुषंगाने मा.वित्तमंत्र्यांनी काय निर्णय
घेतला आहे व त्यानुषंगाने कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना ही केंद्र पुरस्कृत
आहे. सदर योजनेमध्ये राज्याने केलेल्या खर्चाची प्रतिपुर्ती केंद्र शासन त्यांच्या
हिश्याच्या प्रमाणामध्ये राज्य शासनास करते. सबब केंद्राने एकात्मिक बाल
विकास सेवा योजनेच्या अनुदानात ५४ टक्के कपात केली आहे असे म्हणता
येणार नाही.

(२) व (३) मा. वित्त मंत्र्यांना सदर निवेदन दिनांक ०९ सप्टेंबर, २०१५ रोजी
दिले आहे. सदर निवेदनातील प्रमुख मागण्यांवर खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात
आली आहे.

अ) सद्यःस्थितीत राज्यातील अंगणवाडी सेविका, मिनी अंगणवाडी सेविका
व मदतनीस यांना माहे ऑक्टोंबर, २०१५ पर्यंतचे मानधन अदा करण्यात आले
आहे.

ब) अंगणवाडी सेविका, मिनी अंगणवाडी सेविका, मदतनीस यांना सन
२०१४-१५ व २०१५-१६ या वर्षाची रु.१०००/- प्रमाणे भाऊबीज भेट देण्याबाबतचा

शासन निर्णय दिनांक २२ सप्टेंबर, २०१५ अन्वये निर्गमित करण्यात आला आहे. त्यानुसार भाऊबीज भेट अदा करण्यात आली आहे.

क) सन २०१४-१५ या वर्षातील दिनांक ०१ एप्रिल, २०१४ ते दिनांक ३१ मार्च, २०१५ पर्यंतचे वाढीव मानधन अदा करण्यासाठी पुरवणी मागणी सादर करण्यात आली आहे.

**घोडबंदर (जि.ठाणे) येथील ओवळा गावातील एक हजार एकर जमीन
खासगी व्यक्तीच्या नावावर केल्याबाबत**

(३५) * ३२३३४ श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मा.सर्वोच्च न्यायालयाने वन जमिनीबाबत नोंद करण्याबाबत मार्गदर्शक तत्वे निश्चित केली आहेत. राज्य शासनाच्या विधी व न्याय विभागानेही दिनांक ६ जुलै रोजी आदेश काढले होते. मात्र याकडे दुर्लक्ष करून घोडबंदर येथील ओवळा गावातील सर्व्हे क्र. २९१ जी एक हजार एकर जमिन खासगी व्यक्तीच्या नावावर केली असल्याची बाब दिनांक ८ ऑगस्ट, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर वन जमीन खासगी व्यक्तीच्या नावे करणा-या संबंधित अधिका-यांवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, तसेच वन विभागाने सदर जमिनीबाबत दाद मागीतलेली आहे काय,

(३) नसल्यास, त्यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) मौजे ओवळा सर्व्हे क्र. २९१ क्षेत्र ९८७.०२ एकर बाबत महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरण मुंबई यांचे न्यायालयात मूळ मालकानं दाखल केलेल्या अपील क्र. फॉरेस्ट ११६/बी/२००७ मध्ये दिनांक ५/३/२०१५ रोजी निर्णय मूळ मालकाच्या बाजूने दिला होता. सदर निर्णयाचे अनुषंगाने मूळ मालकाने महसूली अभिलेखात वन ही असलेली नोंद कमी करून घेतल्याची बाब दिनांक ८ ऑगस्ट, २०१५ रोजीच्या दरम्यान निदर्शनास आली होती, हे खरे आहे. तथापि, जिल्हाधिकारी, ठाणे यांचे कार्यालयाशी संपर्क साधून महसूली अभिलेखातील कमी केलेली वने ही नोंद पूर्ववत करून घेण्यात आली आहे. सद्यस्थितीत मौजे ओवळा सर्व्हे क्र. २९१ च्या ७/१२ उतान्यात वने ही नोंद करणे आली आहे.

- (२) महसूली अभिलेख्यातील वने ही नोंद कमी करणेची कार्यवाही महसूल विभागाकडून झाली होती. वन जमिन खाजगी व्यक्तीच्या नावे झाल्याने संबंधित तलाठी सजा ओवळे यांना उपविभागीय अधिकारी, ठाणे विभाग ठाणे यांनी निलंबित केलेले आहे. त्याचप्रमाणे तत्कालीन उपविभागीय अधिकारी ठाणे व तहसिलदार ठाणे यांना कारणे दाखवा नोटीस देऊन खुलासा घेतलेला आहे. तत्कालीन उपविभागीय अधिकारी, ठाणे यांचा खुलासा अमान्य करून विभागीय चौकशीचा प्रस्ताव मा.विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, कोकण भवन यांच्याकडे दि.२७.११.२०१५ रोजी पाठविला आहे. तसेच तहसिलदार, ठाणे यांचा खुलासा अमान्य करून वनजमिनीबाबतचे आदेश काटेकोरपणे पाहून तदनंतरच तालुका हुकुम पारित करण्याबाबत ताकीद दिली आहे. तथापि, महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरण, मुंबई यांनी मौजे ओवळा सर्वे क्र. २९१ चे क्षेत्र वन नसल्याबाबत दि.५/३/२०१५ रोजी पारित केलेल्या आदेशाविरुद्ध मा.उच्च न्यायालयात अपील दाखल करणेसाठी शासनाने मान्यता दिली असून त्या अनुषंगाने सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, रिट शाखा मुंबई यांना सदर अपील दाखल करणेबाबत कार्यवाही चालू आहे.
- (३) विलंब झालेला नाही.

**बीड जिल्ह्यात मनरेगाअंतर्गत विविध कामांमध्ये
बनावट मजूर दाखवून केलेला गैरव्यवहार**

- (३६) * ३३०२५ अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) बीड जिल्ह्यात मनरेगाअंतर्गत विविध कामांमध्ये बनावट मजूर दाखवून करोडो रुपयांचा अपहार करण्यात आल्याची गंभीर बाब माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या तिसऱ्या सप्ताहात वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाकडून चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर चौकशीत काय आढळून आले आहे आणि सदर प्रकरणातील दोषींवर शासनाकडून आजतागायत कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) बीड जिल्ह्यामध्ये महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत विविध कामांमध्ये बनावट मजूर दाखवून करोडो रुपयांचा अपहार केला असल्याचा बातम्या स्थानिक वृत्तपत्रांमध्ये प्रसिध्द झाल्या आहेत. तसेच या बाबत तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत.

(२) सदर प्रकरणी जिल्हाधिकारी, कार्यालय बीड यांच्या दिनांक २७.१०.२०१५ च्या आदेशान्वये बीड जिल्ह्यातील सन २०१५-१६ या वर्षात ५० लक्ष किंवा त्यापेक्षा अधिक रकमेची कामे झालेल्या १६ ग्रामपंचायतीची तपासणी चौकशी करण्यासाठी ६४ अधिकारी/ कर्मचारी यांचे पथक स्थापन करण्यात आले आहे.

तसेच बीड जिल्ह्यातील मगारोहयोच्या सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मध्ये झालेल्या कामांची चौकशी करण्यासाठी शासनाच्या दिनांक ८.१०.२०१५ च्या पत्रान्वये उपआयुक्त, रोहयो यांच्या अध्यक्षतेखाली चौकशी समिती गठीत करण्यात आली आहे.

(३) सदर चौकशी पथक व चौकशी समितीचा अहवाल अप्राप्त आहे. अहवाल प्राप्त झाल्यावर नियमानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गंगापूर धरणावरील बंद उपसा जलसिंचन योजनांचा पाण्याचा
कोटा डाव्या कालव्यावर वर्ग करण्याबाबत**

(३७) * २८५०९ श्री.अनिल कदम (निफाड) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गंगापूर धरणावरील चितलेश्वर उपसा जलसिंचन योजना, मामलेश्वर उपसा जलसिंचन योजना व गुरुदत्त उपसा जलसिंचन योजना ह्या योजनांचा धरणावरील पाणी कोटा गंगापूर डाव्या कालव्यावर वर्ग करण्याबाबत मा. जलसंपदा मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ७ फेब्रुवारी, २०१५ रोजी बैठक घेण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बंद उपसा जलसिंचन योजनांचा कोटा नदीवरून कालव्यावर कधी पर्यंत वर्ग करण्याचा शासनाचा विचार आहे,

(३) असल्यास, सदर बैठकीत दिनांक २० सप्टेंबर २०१५ रोजीपर्यंत प्रस्ताव सादर करण्याचे आदेश मा. मंत्री महोदय यांनी देऊनही नाशिक पाटबंधारे विभाग, नाशिक यांनी वेळेत प्रस्ताव पाठविलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मा.मंत्री महोदयांनी दिलेल्या आदेशाचे उल्लंघन करणा-या अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) याबाबत दि.२०-३-२०१५ रोजी बैठक झालेली आहे.

(२) व (३) याबाबत प्रस्ताव अद्याप शासनास प्राप्त झालेला नाही.

(४) संबंधित अधिकाऱ्यांकडून खुलासा मागविण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**साकोली (जि.भंडारा) तालुक्यातील निमचुलबंद प्रकल्पाकरीता
निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(३८) * २९५३८ श्री.गोपालदास अग्रवाल (गोंदिया), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) साकोली (जि.भंडारा) तालुक्यातील निमचुलबंद प्रकल्प निधी अभावी अपूर्ण असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील प्रकल्प २० वर्षे झाली तरी प्रकल्प पूर्ण झाला नाही तसेच सिंचनासाठी व पिण्यासाठी पाण्याची सोय झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार निमचुलबंद प्रकल्पाला निधी उपलब्ध करून पूर्ण करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) निधी अभावी प्रकल्पाचे काम अपूर्ण आहे हे खरे नाही.

बॅरेजचे काम पूर्ण झाले आहे. पंपगृह व कालव्याची कामे सुरु आहेत. या प्रकल्पाकरीता कामाच्या आवश्यकतेप्रमाणे निधी उपलब्ध होत आहे. सन २०१५-१६ करीता रु.२.०० कोटी तरतूद शासनाकडून उपलब्ध करून देण्यात

आली असून मागील शिल्लक रु.१३.८६ कोटी सह सन २०१५-१६ करीता एकूण रु.१५.८६ कोटी निधी उपलब्ध आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

बॅरेजचे काम पूर्ण होऊन अंशतः पाणीसाठा झाला आहे. ३२ गावांची महाराष्ट्र जिवन प्राधिकरणाची पाणीपुरवठा योजना कार्यान्वयीत झाली आहे. मौजे वडद गावाचे भू-संपादन झाले नंतर बॅरेजमध्ये पूर्ण क्षमतेने पाणीसाठा होईल. तसेच पंपगृहाचे व कालव्याची कामे झाल्यानंतर सिंचन सुविधा निर्माण होईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**धुळे तालुक्यात नगांव येथे अंगणवाडीत पोषण आहारात
किडलेले धान्य आणि झुरळ आढळल्याबाबत**

(३९) * ३०८९९ श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.उदेसिंग पाडवी (शहादा) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे तालुक्यात नगांव येथे एकात्मिक बालविकास प्रकल्प क्रमांक ३ मधील अंगणवाडीत पोषण आहारात किडलेले धान्य आणि झुरळ आढळल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रशासनाने यासंदर्भात कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) सदर अंगणवाडी केंद्राला आहार पुरवठा करणाऱ्या रमाई महिला बचत गटाने तयार शिजविलेला आहार अंगणवाडीत आणला तेव्हा तो मुलांना वाटप करण्याआधीच आहार तपासतांना ही बाब लक्षात आली. त्यामुळे आहाराचे मुलाना वाटप करण्यात आले नाही. बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, धुळे-३ व पर्यवेक्षिका बीट-१ नगांव अंगणवाडी केंद्र क्र. ३ वर पोहोचले व सदर प्रकरणी पंचनामा करून आहार जमिनीत खड्डा पुरून आहाराची विल्हेवाट लावण्यात आली. तसेच

संबंधित बचत गटाकडून तत्काळ काम काढून घेण्यात आले आणि पर्यायी व्यवस्था म्हणून अंगणवाडी सेविका आहार पुरवठा करित आहे व नवीन बचत गटाकडून प्रस्ताव मागविण्यात आले आहे.

कणकवली (जि.सिंधुदुर्ग) तालुक्यातील उपजिल्हा रुग्णालयात

तापसरी साथीचे रुग्ण आढळून आल्याबाबत

(४०) * ३४७८० श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.नसीम खान (चांदिवली), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कणकवली (जि.सिंधुदुर्ग) तालुक्यात उपजिल्हा रुग्णालय येथे यावर्षी तापसरी साथ पसरली असून येथे दरवर्षी २५० ते ३०० रुग्ण तपासणीसाठी येत आहेत त्यापैकी १०० ते १५० रुग्ण तापसरी आढळून आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रुग्णालयात अत्यावश्यक असणारे वैद्यकीय अधिका-यांच्या जागा रिक्त आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तापसरीची साथ नियंत्रणात आणण्याबाबत व वैद्यकीय अधिका-यांच्या रिक्त जागा भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे अंशतः खरे आहे.

कणकवली तालुक्यासह सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात दरवर्षी पावसाळ्यात सुरुवातीला तापसरीचे रुग्ण अधिक प्रमाणात आढळून येतात. उप जिल्हा रुग्णालय कणकवली येथे दररोज बाह्यरुग्ण विभागात २५० ते ३०० रुग्ण उपचारासाठी येतात. त्यापैकी सरासरी २५ ते ३० ताप रुग्ण असतात.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

उप जिल्हा रुग्णालय कणकवली येथे वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या मंजूर १२ पदांपैकी ७ वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत. या मध्ये प्रत्येकी एक स्त्री रोग तज्ञ, बालरोगतज्ञ, भूल तज्ञ आणि अस्थिरोग तज्ञ आणि तीन एम.बी.बी.एस. वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचा समावेश आहे. या शिवाय राष्ट्रीय आरोग्य अभियांनतर्गत प्रत्येकी एक फिजिशियन, सर्जन, भूलतज्ञ तसेच रेडिओलॉजिस्ट असे चार विशेषज्ञ कंत्राटी स्वरूपात कार्यरत आहेत.

(३) तपासरी नियंत्रणासाठी सिंधुदूर्ग जिल्ह्यात खालील उपाय योजना करण्यात येत आहेत.

- आरोग्य कर्मचाऱ्यांच्या दैनंदिन घरभेटी द्वारे ताप रुग्णांचे नियमित सर्वेक्षण
- लेप्टोस्पायरोसिस अतिजोखमीच्या व्यक्तींना डॉकसीसायक्लिन गोळ्यांचे वाटप
- डॅंग्यू हिवताप प्रतिबंधासाठी डास प्रतिबंधक उपाययोजना.
- जलजन्य आजार प्रतिबंधासाठी पाण्याचे नियमित शुध्दीकरण आणि गुणवत्ता नियंत्रण
- मलेरिया, लेप्टो, डॅंग्यू इत्यादी आजाराच्या मोफत निदानाची व्यवस्था
- तपासरी प्रतिबंध आणि नियंत्रणासाठी विविध माध्यमातून जनतेचे आरोग्य शिक्षण

सिंधुदूर्ग जिल्ह्यातील वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे भरण्याकरिता दर महिन्यांच्या दुसऱ्या आणि चौथ्या गुरुवारी इच्छुक उमेदवारांच्या थेट मुलाखती घेण्यात येतात. या मोहिमेतून नुकतेच एक भुल तज्ञ व वैद्यकीय अधिकारी यांची नियुक्ती कणकवली येथे करण्यात आली.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जालना व अंबड या संयुक्त पाणीपुरवठ्यासाठी १० वर्षापूर्वी बांधण्यात आलेल्या शहागड बंधान्याची झालेली दयनीय स्थिती

(४१) * ३३६०९ श्री.अर्जुन खोतकर (जालना) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जालना व अंबड या संयुक्त पाणीपुरवठ्यासाठी १० वर्षापूर्वी बांधण्यात आलेल्या शहागड बंधान्याची स्थिती अत्यंत दयनीय झाली असून नऊ क्रमांकाचे दरवाजा तुटल्याने दीड हजार क्युसेक पाणी वाहून गेल्याचेही नुकतेच माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच सदर बंधान्याचे ५७ दरवाजे खराब झाले असून दुरुस्तीसाठी आठ लाख रुपयांच्या निधीची मागणी माजलगाव प्रकल्प विभागाने जलसंपदा विभागाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त बंधान्यांच्या संपूर्ण दुरुस्तीकरीता शासनाने निधीची तरतूद केली आहे काय,

(४) असल्यास, किती, तसेच सदर बंधाऱ्यांच्या दुरुस्तीच्या कामास केव्हापर्यंत सुरुवात होणे अपेक्षित आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे अंशतः खरे आहे.

शहागड बंधा-याला पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने प्रशासकीय मान्यता दिली असून जलसंपदा विभागाने ठेव तत्वावर बंधारा बांधला आहे. दिनांक २४.०९.२०१५ रोजी बंधा-याच्या एकूण ५३ गाळ्यापैकी ९ क्रमांकाच्या गाळ्यामधील तळापासून आठपैकी पहिले निडल निखळून गेल्याने उपलब्ध साठवण क्षमतेच्या ३.३६२ दलघमी पैकी ०.०४३ दलघमी (१.२८%) इतक्या पाण्याची गळती झाली.

(२) नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**परभणी जिल्ह्यात जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत झालेल्या
डीपीडीसी एकात्मिक पाणलोट विकास व आरआयडीएफ
कार्यक्रमांतर्गत झालेला गैरव्यवहार**

(४२) * ३४६९३ श्री.प्रतापराव चिखलीकर (लोहा) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी जिल्ह्यात दिनांक १ जानेवारी, २०१५ ते ३० जून, २०१५ या कालावधीत जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत झालेल्या डीपीडीसी एकात्मिक पाणलोट विकास व आरआयडीएफ कार्यक्रमांतर्गत जिल्हा कृषि कार्यालयातून लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याने त्याची चौकशी करण्यात यावी, अशी मागणी सामाजिक कार्यकर्ते श्री.बाळासाहेब भालेराव यांनी जिल्हा अधीक्षक, कृषि अधिकारी यांच्याकडे माहे, सप्टेंबर, २०१५ च्या शेवटच्या आठवड्यात वा त्यासुमारास एका निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निवेदनात कोणकोणत्या बाबतीत गैरव्यवहार झाल्याचे नमूद केले आहे व या प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्यानुषंगाने पुढे कोणती कारवाई केली आहे,

(३) या प्रकरणी अद्यापही चौकशी केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) ढाळीच्या बांधाची कामे जेसीबी मशीन ऐवजी ट्रॅक्टरद्वारे करणे, संस्करण न करता व काही शेतात काम न करता निधी उचलणे इ. बाबत गैरव्यवहार झाल्याचे निवेदनात नमूद केले आहे. या निवेदनाच्या अनुषंगाने उपविभागीय कृषि अधिकारी यांच्या मार्फत चौकशी करण्यात येत आहे.

ई-कॉमर्स कंपनी परवानगी नसतानाही बिझनेस टू कस्टमर

या प्रकारात व्यवसाय करत असल्याबाबत

(४३) * ३६७१० श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) फ्लिपकार्ट, अॅमेझॉन आणि स्नॅपडील या आघाडीच्या ई-कॉमर्स कंपन्या परवानगी नसतानाही बिझनेस टू कस्टमर या प्रकारात व्यवसाय करत असल्याची बाब माहे, नोव्हेंबर २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विकावयाच्या स्टॉकवर मालकी हक्क नसल्याने सेल किंवा मोठ्या सवलत योजना जाहीर करण्याचा अधिकार ई-कॉमर्स कंपन्यांना नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी आढळणाऱ्या व्यक्तींवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२), (३), (४) व (५) ई-कॉमर्स कंपन्यांनी महाराष्ट्रात वस्तूची खरेदी वा विक्री केल्यास मूल्यवर्धित कर कायद्यांतर्गत कंपनीस नोंदणी दाखला प्राप्त करणे अनिवार्य आहे. तसेच मूल्यवर्धित कर कायदा व केंद्रिय विक्रीकर कायद्यांतर्गत असलेल्या प्राविधानानुसार ई-कॉमर्स कंपन्यांनी केलेल्या वस्तूच्या विक्रीवर जर कर देयता येत असेल तर त्याप्रमाणे कर भरणा करणे आवश्यक आहे. ई-कॉमर्स कंपनीच्या विक्रीकर देयते संदर्भात प्रचलित कायदा व पद्धतीनुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.

दौंड (जि.पुणे) ग्रामीण रुग्णालयातील रुग्णांना

उपचार मिळण्यास होणाऱ्या गैरसोईबाबत

(४४) * २८३७३ श्री.राहुल कुल (दौंड) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दौंड (जि.पुणे) ग्रामीण रुग्णालयातील रुग्णांना उपचार मिळण्यास होणाऱ्या गैरसोईमुळे खाजगी रुग्णालयात जावे लागत असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रुग्णालयाची क्षमता वाढवणे तसेच दौंड ग्रामीण रुग्णालय इमारत विस्तार करणेबाबत निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी मा. आरोग्य मंत्र्यांना माहे ऑक्टोबर २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त निवेदनानुसार शासनाने दौंड ग्रामीण रुग्णालयाची क्षमता वाढवणे तसेच दौंड ग्रामीण रुग्णालय इमारत विस्तार करणेबाबत काय कार्यवाही केली वा करीत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दि.०७.०९.२०१५ व दि.१५.०९.२०१५ रोजी निवेदन दिले आहे. सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने आरोग्य सेवा संचालनालयाकडून प्रस्ताव प्राप्त झाल्यावर योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई, ठाण्यासह राज्याच्या ग्रामीण भागातील रुग्णालयात निवड करण्यात

आलेल्या डॉक्टरांना नियुक्तीपत्र न दिल्याबाबत

(४५) * ३६२०९ श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डॉक्टरांच्या आवडीनुसार नियुक्ती या आरोग्य विभागाने राबविलेल्या कार्यक्रमात पहिल्या टप्प्यात मुंबई, ठाण्यासह राज्याच्या ग्रामीण भागातील रुग्णालयांत २८७ डॉक्टरांची निवड करण्यात आली असूनही अद्यापपर्यंत त्यांना नियुक्तीपत्र दिले नसल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या चौथ्या सप्ताहात वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरहू डॉक्टरांना नियुक्तीपत्रे देण्यास होत असलेल्या दिरंगाईची चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, त्यात काय निष्पन्न झाले आहे आणि सदर प्रकरणी दिरंगाई करणाऱ्या संबंधितांवर शासनाकडून आजतागायत कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (४) असल्यास, सदर डॉक्टरांना किती कालावधीत नियुक्तीपत्रे मिळणे अपेक्षित आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत आरोग्य संस्थांमध्ये वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गातील रिक्त पदे नामनिर्देशनाने भरण्याकरिता माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये पात्र उमेदवारांचे समुपदेशन घेऊन रिक्त असलेल्या पदांवर त्यांच्या पसंतीनुसार नियुक्तीकरिता संपत्ती घेण्यात आली होती. त्यानुसार दिनांक ०१.१०.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये २३६ विशेषज्ञ प्राप्त उमेदवारांना आणि दिनांक १८.११.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये ४६६ एम.बी.बी.एस. अर्हताधारक उमेदवारांना वैद्यकीय अधिकारी पदांवर नियुक्त्या देण्यात आल्या आहेत.

(२), (३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**धुळे, नंदूरबार व जळगांव जिल्ह्यांमध्ये पंतप्रधान
ग्रामसडक योजनेत झालेला गैरव्यवहार**

(४६) * ३१०६६ श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे, नंदूरबार व जळगांव जिल्ह्यांमध्ये पंतप्रधान ग्रामसडक योजनेत झालेली कामे निकृष्ट दर्जाची असून, ठेकेदारांनी निकष आणि मानके डावलून कामे केली असतांनाही त्यांची देयके काढण्यात आल्यामुळे शासनाची सुमारे ५० कोटी रुपयांची फसवणूक झाल्याची घटना दिनांक ४ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पंतप्रधान ग्रामसडक योजनेत केलेल्या गैरव्यवहार प्रकरणी नंदूरबार येथील कार्यकारी अभियंता, एस.एस. सांगळे यांना निलंबित केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने याबाबत चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार ठेकेदार आणि सर्वसंबंधितांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेच्या धुळे जिल्ह्यातील कामांविषयी तक्रारी प्राप्त झाल्या होत्या. सदर प्राप्त तक्रारींच्या अनुषंगाने श्री.एस.एस.सांगळे, तत्कालीन कार्यकारी अभियंता यांना सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या दिनांक २.९.२०१५ च्या आदेशान्वये निलंबित करण्यात आले आहे.

(३) व (४) विभागीय चौकशी संदर्भातील कार्यवाही सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत करण्यात येते.

राज्यातील उद्योगांनी दर तीन महिन्यांनी पाणी दुषित नसल्याचा प्रदुषण नियंत्रण मंडळाचा अहवाल सिंचन विभागास सादर करण्याबाबत

(४७) * ३२४९५ श्री.नानाजी शामकुळे (चंद्रपूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील उद्योगांनी दर तीन महिन्यांनी पाणी दुषित नसल्याचा प्रदुषण नियंत्रण मंडळाचा अहवाल सादर करणे सिंचन विभागाने बंधनकारक केले असतांना चंद्रपूर जिल्ह्यातील उद्योगांनी अद्यापही सिंचन विभाग चंद्रपूर ला अहवाल सादर केला नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने प्रदुषण नियंत्रण मंडळाचा अहवाल सिंचन विभागाकडे सादर न करणाऱ्या उद्योगांवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) होय.

(३) चंद्रपूर जिल्ह्यात जलसंपदा विभागाकडील नोंदणीकृत २८ औद्योगिक बिगर सिंचन पाणी वापर ग्राहक आहेत. त्या पैकी ५ उद्योगांनी प्रदुषण नियंत्रण मंडळाचे प्रमाणपत्र सादर केलेले आहे. उर्वरित उद्योगांकडून सादर प्रमाणपत्र अप्राप्त असून संबंधीत उद्योगांना सादर प्रमाणपत्र सादर करण्याबाबत, क्षेत्रिय स्तरावर वारंवार पत्रव्यवहार केला आहे व नोटीसा बजावण्यात आलेल्या आहेत. तसेच सादर संस्थांविरुद्ध शासन निर्णय १२/११/२०१३ नुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे येथील सिव्हील हॉस्पिटल मध्ये नवीन
एमआरआय सेंटर उभारण्याबाबत**

(४८) * ३०६६७ श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे येथील सिव्हील हॉस्पिटलमध्ये नवीन एमआरआय सेंटर उभारण्याचा निर्णय घेऊन अडीच वर्षे झाली तरी अद्यापही सादरचे सेंटर सुरु करण्यात आलेले नसल्याने गरिब रुग्णांना प्रचंड आर्थिक अडचणींना सामोरे जावे लागत असल्याची गंभीर माहिती माहे सप्टेंबर, २०१५ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबतची चौकशी शासनाने केली आहे काय चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार गरीब रुग्णांना अत्यल्प दरात तपासण्या करून मिळाव्यात यासाठी पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप कोणतीही कार्यवाही केलेली नसल्यास विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) व (२) हे खरे नाही.

ठाणे येथील सिव्हील हॉस्पिटलमध्ये पब्लिक प्रायव्हेट पार्टनरशिप (पीपीपी) तत्वावर रेडिओलॉजी इमेजिंग डायग्नोस्टिक सेंटर स्थापन करण्याबाबत निर्णय झाला होता. त्यामध्ये सी.टी.स्कॅन मशीन, एमआरआय, एक्स रे, सोनोग्राफी इत्यादी सेवा देण्याचे प्रस्तावित होते. तथापि, मे. विप्रो जी.ई. हेल्थकेअर प्रा.लि. या कंपनीकडून प्रकल्प विहित मुदतीत पूर्ण न झाल्यामुळे सदर कंपनीबरोबर करण्यात आलेला करार रद्द करण्यात आलेला आहे. तथापि, रुग्णांची गैरसोय होऊ नये यासाठी एक्स-रे व सोनोग्राफीची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे.

सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षामध्ये जिल्हा नियोजन समितीमार्फत प्राप्त होणाऱ्या निधीमधून जिल्हा रुग्णालय ठाणे येथे सी.टी. स्कॅन मशीन खरेदी करण्याबाबतची निविदा प्रक्रिया संचालनालय स्तरावर सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जलसंधारणाची २५ टक्क्यापर्यंत पूर्ण झालेली २३००
कामे रद्द करण्यात आल्याबाबत**

(४९) * २८६७७ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), अॅड.के.सी. पाडवी (अक्कलकुवा) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात जलसंधारणाची मोठ्या प्रमाणात सुरु असलेली कामे, काही ठिकाणी २५ टक्के पर्यंत पूर्ण झाली असता माहे सप्टेंबर २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान सुरु असलेली २३०० कामे शासनाने बंद करण्याचा निर्णय घेतला हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कामाचे कार्यादेश रद्द करतानाच झालेली कामेही बंद करण्यात आली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्याच, त्याबाबतची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत.
- (४) दुष्काळावर मात करण्यासाठी वरदान ठरणारी जलसंधारणाची कामे तातडीने सुरु करण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळामार्फत दिनांक १ एप्रिल, २०१४ नंतर तसेच दिनांक १ एप्रिल, २०१४ पूर्वी (विदर्भ वगळून) प्रशासकीय मान्यता दिलेल्या परंतु प्रत्यक्षात क्षेत्रिय कामे सुरु झाले नाहीत अशा सर्व योजनांना (० ते २५० हेक्टर) महामंडळाकडून स्थगिती देण्यात आलेली असून तांत्रिक व्यवहार्यता तपासण्यासाठी मुख्य अभियंता, लघु सिंचन (जलसंधारण) पुणे यांच्यासह त्रिसदस्यीय समिती गठीत करण्याबाबत शासन निर्णय क्र.मजम-२०१५, प्र.क्र.६६/जल-३, दिनांक ८ मे, २०१५ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला आहे. सदर शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने समितीने एकूण २३३० योजनांचा तपासणी अहवाल महामंडळास प्राप्त झाला असून समितीने सादर केलेल्या अहवालातील शिफारशीनुषंगाने सदर अहवाल संचालक मंडळाच्या बैठकीत निर्णयास्तव ठेवण्यात आलेला असून संचालक मंडळाच्या निर्णयानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येणार आहे.

(४) सद्यस्थितीत प्रगतीपथावर असलेली कामे पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने नियोजन करण्यात येत आहे.

मोर्शी (ता.जि.अमरावती) येथे वनविभागाच्या अखत्यारीत असलेल्या क्षेत्रातून रेतीचे उत्खनन व वाहतूक होत असल्याबाबत

(५०) * ३४९०५ प्रा.विरेद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) मोर्शी (ता.जि.अमरावती) येथील कोपरा, तरोडा, धानोरा आणि सावरखेडा या क्षेत्रातून नळा नदी वाहत असून हे क्षेत्र वनविभागात येत आहे परंतू या क्षेत्राचा लिलाव महसूल विभागातर्फे केला जात नाही या गोष्टीचा फायदा घेत तस्करी करणारे या वनविभागाच्या अखत्यारीत असलेल्या क्षेत्रातून मोठ्या प्रमाणात रेतीचे उत्खनन करून महसूल क्षेत्रातून वाहतूक करीत असल्याने शेतकऱ्यांचे पाणंद रस्ते खराब झाले असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नळा नदीपात्रात रेतीचे उत्खनन करून दिवसा चाळणीद्वारे रेती छानून ठेवून रात्री ट्रॅक्टरद्वारे वाहतूक केली जाते, नदी पात्राचे काठसुध्दा खोदले जात असून संबंधित विभागाला ज्ञात असूनही या बाबीकडे दुर्लक्ष केले जात असल्याने शासन त्वरीत याबाबत आवश्यक कारवाई करणार वा करित आहे काय,

(३) नसल्यास, यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

(२) उच्च परिसरात वनक्षेत्रातील शेतीचे उत्खनन किंवा वाहतूक होणे तसेच नदी पात्राचे काठ खांदण्याची बाब निदर्शनास आली नाही.

(३) प्रश्नच उद्भवत नाही.

मौजे धामणी (ता.मिरज, जि.सांगली) येथील शासकीय निधीतून बांधण्यात आलेल्या अंगणवाडीची इमारत जेसीबी मशिनने जमिनदोस्त केल्याबाबत

(५१) * ३५४६१ श्री.धनजंय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे धामणी (ता.मिरज, जि.सांगली) येथील शासकीय निधीतून बांधण्यात आलेल्या अंगणवाडीची इमारत जेसीबी मशिनने जमिनदोस्त केल्याची घटना माहे जून, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या जागेवरती बहुउद्देशीय हॉल व व्यापारी संकुल उभा करण्यासाठी काही गावकऱ्यांनी हे कृत्य केले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, दोषींवर काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

सांगली जिल्ह्यातील मौजे इनाम धामणी येथील जि.प.मराठी मुलांच्या शाळेतील एक खोली दि.३१/५/२०१५ रोजी जे.सी.बी.ने. जमीनदोस्त केल्याचे त्यांचे निदर्शनास आले आहे. सदरची खोली अल्पबचत शाळा खोली असून, त्यामध्ये अंगणवाडी भरत होती. सदर ठिकाणी खासदार निधीतून बहुउद्देशीय हॉल व

व्यापारी संकुल हे काम मंजूर झाले आहे. सदरचे कामास जागा मोकळी करून देणेसाठी संबंधित ठेकेदाराने कोणाचीही परवानगी न घेता खोली पाडलेली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) सदर प्रकरणाबाबत गट विकास अधिकारी मिरज यांनी सविस्तर चौकशी करून संबंधित ठेकेदार श्री. संजय खराडे यांचेवर दिनांक ५/६/२०१५ रोजी फौजदारी गुन्हा सांगली ग्रामीण पोलिस स्टेशन येथे दाखल केला आहे. तसेच सदर प्रकरणी यापूर्वी दि. २४/२/२०१५ व दि. ३/६/२०१५ रोजी पोलिस स्टेशनला तक्रारी नोंद केल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

चिखली व बुलढाणा (जि.बुलढाणा) तालुक्यात रात्रीच्यावेळी वन्यप्राणी शेतातील पिकांचे नुकसान करीत असल्याबाबत

(५२) * २९८३९ श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्ह्यातील चिखली व बुलढाणा तालुक्यात रात्रीच्यावेळी हरीण, निलगाय, रानडुकरे व इतर वन्यप्राणी शेतातील पिकांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान करीत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून वन्यप्राण्यामुळे बाधित शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(३) अद्यापर्यंत कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) माहे ऑगस्ट ते ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये चिखली व बुलढाणा तालुक्यात वन्यप्राण्यांनी शेतपिकांचे नुकसान केल्याची ८६ प्रकरणे निदर्शनास आली आहेत. प्रचलित शासन निर्णयानुसार संबंधित नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु.१,८०,२७५/- चे देण्याचे आदेश पारित करण्यात आले आहेत.

पुणे जिल्ह्यात खडकवासला धरण साखळीत उपलब्ध

असलेल्या पाणीसाठ्याचे नियोजन करण्याबाबत

(५३) * २९७५५ श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.राहुल कुल (दौंड) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यात अत्यल्प पावसामुळे खडकवासला धरण साखळीत पाण्याची वेगाने घट होवून या धरण साखळीत १४.६० टी.एम.सी. म्हणजे अवघे ५०.०८ टक्के इतकाच पाणीसाठा शिल्लक असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, येथील उपलब्ध पाणी साठ्याचे नियोजन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे अंशतः खरे आहे.

दिनांक ३०.०९.२०१५ रोजी खडकवासला प्रणालीमध्ये १५.७८ टी.एम.सी. म्हणजे ५४.४४ टक्के पाणीसाठा होता.

(२) अत्यल्प पर्जन्यमानाचा अंदाज घेऊन याबाबत खबरदारीची उपाययोजना करण्यासाठी मा. पालकमंत्री पुणे जिल्हा यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक २२/०८/२०१५ रोजी संपन्न झालेल्या जिल्हा पाणी आरक्षण समितीच्या बैठकीमध्ये खडकवासला प्रणालीतील उपलब्ध पाणीसाठ्याचे दिनांक १५ जुलै, २०१६ अखेरपर्यंतचे नियोजन कलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

ब्रम्हपूरी, सिंदेवाही व सावली (जि.चंद्रपूर) या तालुक्यातील

शासकीय रुग्णालयातील रिक्त जागा भरण्याबाबत

(५४) * ३६०३२ श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील ब्रम्हपूरी, सिंदेवाही, सावली या तालुक्यामध्ये १०० खाटांचे उपजिल्हा रुग्णालय, ग्रामीण रुग्णालय, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, उप आरोग्य केंद्रामध्ये अधीक्षक, वैद्यकीय अधिकारी, औषध निर्माते, एकसरे तंत्रज्ञ,

परिचारीका यासह अनेक पदे रिक्त असल्यामुळे औषधोपचाराअभावी ग्रामीण भागातील अनेक रुग्णांचा मृत्यू होत असल्याची माहिती दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निर्देशनास आली आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, सदर रिक्त पदे भरण्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी, मा. आरोग्य मंत्री आणि संचालक आरोग्य विभाग यांची प्रत्यक्ष भेट घेवून विनंती केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रिक्त असलेली पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही/उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही/उपाययोजना करण्यात आली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील ब्रम्हपूरी, सिंदेवाही, सावली या ३ तालुक्यांमधील ग्रामीण रुग्णालये व प्राथमिक आरोग्य केंद्रांमधील गट अ ते ड संवर्गामध्ये एकूण ३०५ पदे मंजूर असून २४८ पदे भरलेली व ५७ पदे रिक्त आहेत. याप्रमाणे पदे रिक्त असली तरी, भरलेली पदे आणि राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत आयपीएचएस अंतर्गत पुरविण्यात आलेल्या तज्ञ सेवा यासह उपलब्ध सर्व सुविधांसह रुग्णांवर आवश्यक ते उपचार करण्यात येतात. औषधोपचाराअभावी अनेक रुग्णांचा मृत्यू होत असल्याची बाब वस्तुस्थितीस धरून नाही.

(२) होय, मा. लोकप्रतिनिधींनी निवेदनाद्वारे रिक्त पदे भरण्याबाबत विनंती केली आहे.

(३) महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा गट-अ मधील वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची १० पदे या ३ तालुक्यांतील आरोग्य केंद्रांमध्ये दि.१/१०/२०१५ व दि.१८/११/२०१५ च्या आदेशान्वये भरण्यात आली आहेत. तर वैद्यकीय अधीक्षक पदांवरील अधिकारी भरण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर आणि गट क व गट-ड ची रिक्तपदे भरण्याची कार्यवाही विभागीय स्तरावर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

टाकळी कलान लघु पाटबंधारे (ता.भातकुली, जि.अमरावती)

प्रकल्पाच्या मान्यतेच्या प्रस्तावाबाबत

(५५) * ३६८२१ डॉ.सुनिल देशमुख (अमरावती) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) टाकळी कलान लघु पाटबंधारे (ता.भातकुली, जि.अमरावती) या प्रकल्पाच्या सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव दिनांक १६ मे, २०१५ रोजी प्रधान सचिव (जसप्र व वि) यांचेकडे सादर करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) सिंचनाच्या क्षेत्रात महत्तम अनुशेष असलेल्या जिल्ह्यातील या प्रकल्पाच्या सुधारीत प्रशासकीय मान्यताला तातडीने मान्यता प्रदान करावी या आशयाचे एक पत्र विधानसभा सदस्य, अमरावती यांनी दिनांक १ जून, २०१५ रोजी मा.पाटबंधारे मंत्री यांना दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकल्पास सुधारीत प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुषंगाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) होय.

(३) व (४) शासन निर्णय दि. ९.९.२०१५ अन्वये विदर्भातील सिंचन प्रकल्पांना सुप्रमा देण्याचे अधिकार महामंडळास प्रदान करण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार प्रकल्पास सुप्रमा प्रदान करण्याची कार्यवाही महामंडळ स्तरावरून करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी जिल्ह्यातील चार पाटबंधारे धरण प्रकल्प प्रलंबित असल्याबाबत

(५६) * २८३६५ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी जिल्ह्यात सन २००१ नंतर मंजूर झालेल्या पाटबंधारे धरण प्रकल्पांपैकी मुचकुंदी (ता.लांजा), चिंचवाडी (ता.राजापूर), यलौंदवाडी (ता.चिपळूण) आणि तिडे (ता.मंडणगड) येथील प्रकल्प प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकल्प प्रलंबित असल्यामुळे प्रकल्पांच्या परिसरातील गावांमध्ये तीव्र पाणी टंचाईची समस्या निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदर प्रकल्पांची प्रलंबित कामे सुरु करून तातडीने प्रकल्प पूर्ण करण्याबाबत शासनाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

मुचकुंदी व चिंचवाडी धरणाचे काम पूर्ण झाले असून धरणात अनुक्रमे २०१४ व २०१३ पासून पाणी साठा होत आहे. येलोंदवाडी व तिडे धरणांचे काम प्रगतीपथावर आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) शासनाच्या आर्थोपाय स्थितीनुसार व मा. राज्यपाल यांचे निदेशानुसार उपलब्ध निधीनुसार प्रकल्पाची कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मंगळवेढा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील म्हैसाळ पाणीपुरवठा
 योजना अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत**

(५७) * ३२८७७ श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मंगळवेढा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील १५ वर्षापूर्वी शासनाने कृष्णा खोरे विकास महामंडळ स्थापन करून सुरु केलेली म्हैसाळ पाणीपुरवठा योजना आजपावेतो पूर्ण झाली नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जत (जि.सांगली) व मंगळवेढा (जि.सोलापूर) या दोन्हीच्या मध्यावर ४ ओढ्यावर सेतूची कामे अर्धवट असून कांहीची डिझाईन नसणे, त्यामुळे मंगळवेढ्याच्या १७ गावांनी मतदानावर बहिष्कार टाकला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रश्न भाग १ व २ बाबत मधील कामाला गती देण्याबाबत अद्यापपर्यंत कोणतीही कार्यवाही शासनाने केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त कामाला गती देण्याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे. जत मुख्य कालव्यावरील अपूर्ण असलेल्या ४ जलसेतू पैकी ३ जलसेतूचे सर्वसाधारण आराखडे मंजूर असून सविस्तर संकल्पाचे काम प्रगतीत आहे. व एका जलसेतूचे सविस्तर संकल्पन मंजूर असून त्याचे काम हाती घेण्याबाबत कार्यवाही चालू आहे.

सोलापूर जिल्ह्यातील मंगळवेढा तालुक्यातील माहे जानेवारी, २०१५ पासून आजतागायत एकूण २३ ग्रामपंचायतीच्या निवडणूका झालेल्या आहेत. सदर निवडणूक कार्यक्रमादरम्यान कोणत्याही ग्रामपंचायतीच्या मतदानावर गावकऱ्यांनी अथवा कोणत्याही संघटनानी बहिष्कार टाकलेला नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) सन २०१५-१६ साठी प्रकल्पास रु. ८० कोटी अर्थसंकल्पीय तरतूद आहे. निधीच्या उपलब्धतेनुसार प्रकल्पाची उर्वरित कामे करण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईसह राज्यात डॅंग्युच्या रुग्णासाठी प्लेटलेटची किंमत
वाढवून त्याची विक्री केली जात असल्याबाबत**

(५८) * ३५९७९ श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईसह राज्यात डॅंग्युचे प्रमाण वाढल्याने रुग्णासाठी लागणा-या प्लेटलेटची किंमत खाजगी रुग्णालये आणि रक्तपेढ्यामध्ये बाराशे ते पंधराशे रुपयांच्या प्लेटलेटची ची किंमत ८ ते १० हजारापर्यंत वाढवून त्याची विक्री केली जात असल्याचे दिनांक २१ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आरोग्य विभागातील अधिकारी हे मान्य करीत असून रुग्ण तक्रार करण्यासाठी पुढे येत नसल्याने कारवाई करता येत नसल्याचेही त्यांनी सांगितले असे ही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अशा प्रकारची कोणतीही तक्रार माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये प्राप्त झालेली नाही.

राष्ट्रीय रक्त संक्रमण परिषदेच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार राज्य शासनाने रक्त पेढ्यांमार्फत पुरविण्यात येणाऱ्या प्लेटलेट्स प्रक्रीया शुल्क अशासकीय रक्त पेढ्यांमध्ये रु. ४००/- प्रति युनिट तसेच अॅफेरेसिस (Apheresis) पध्दतीने प्लेटलेट संकलीत करून आवश्यक त्या सर्व चाचण्या पुर्ण करून त्याचे आकारण्यात येणारे प्रक्रीया शुल्क जास्तीत जास्त रु.११०००/- पर्यंत निश्चित करण्यात आलेले आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई, पुणे व ठाणे या ठिकाणची वाहतुकीची अडचण लक्षात घेवून रुग्णवाहिकेसाठी स्वतंत्र (ग्रीन कॅरीडोर) मार्गिका तयार करण्याबाबत

(५९) * ३२३४४ श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई, पुणे व ठाणे या ठिकाणची वाहतुकीची अडचण लक्षात घेवून रुग्णवाहिकेसाठी स्वतंत्र (ग्रीन कॅरीडोर) मार्गिका तयार करण्यात येणार असल्याचे मा.आरोग्य मंत्री यांनी जाहीर केल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, ही बाब खरी आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने काही ठोस पाऊले उचललेली आहेत काय, तसेच स्वतंत्र (ग्रीन कॅरीडोर) मार्गिका तयार होण्यास काही कालावधी निश्चित केला आहे काय, असल्यास, त्याचा तपशिल काय,

(३) नसल्यास, त्यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) वाहतुकीची अडचण लक्षात घेता, ग्रीन कॅरीडोर ही एक काळाची गरज आहे असे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

(२) या प्रस्तावाशी निगडीत वेगवेगळ्या विभागांशी चर्चा करून समन्वयी भूमिका सार्वजनिक आरोग्य विभाग निमावत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बीड जिल्ह्यातील सुमारे ३५ हजारांहून अधिक विद्यार्थ्यांना शासनाने
जाहीर केलेल्या शुल्कमाफीची रक्कम मिळण्याबाबत**

(६०) * ३३०२८ **अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी) :** सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड जिल्ह्यातील सुमारे ३५ हजारांहून अधिक विद्यार्थ्यांना शासनाने गतवर्षी जाहीर केलेल्या शुल्कमाफीची रक्कम प्राप्त झाली नसल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या तिसऱ्या सप्ताहात वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाकडून चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय निष्पन्न झाले आहे आणि सदर शुल्कमाफीची रक्कम लाभार्थ्यांना अदा करण्यात दिरंगाई करणाऱ्या जिल्हा परिषद, बीड मधील संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाकडून आजतागायत कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) असल्यास, सदरहू शुल्कमाफीच्या रक्कमेचे वाटप लाभार्थी विद्यार्थ्यांना किती कालावधीत होणे अपेक्षित आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) शिक्षण संचालक, औरंगाबाद याचेकडून इ.१० वी १२ वी च्या विद्यार्थ्यांना परीक्षा फी परत देण्यासाठी रु.१,११,६४,१००/- (एक कोटी अकरा लाख चौसष्ट हजार एकशे) एवढी रक्कम बीड जिल्ह्याला प्राप्त झाली. त्यामधील रु.१,११,६२,३००/- (एक कोटी अकरा लाख बासष्ट हजार तीनशे) एवढ्या रकमेचे वाटप पात्र विद्यार्थ्यांच्या खात्यावर वर्ग करण्यात आले आहे. प्रस्तुत योजनेची जबाबदारी असलेले शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) बीड या कार्यालयातील तत्कालिन कनिष्ठ लिपिक श्री.सारुक व आता कार्यरत कनिष्ठ लिपिक श्री.सोनवळकर यांचेवर विलंबाची जबाबदारी निश्चित करण्यात आली असून या दोघांविरुद्ध विभागीय चौकशी सुरु करणेबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) पात्र विद्यार्थ्यांच्या खात्यावर फी अनुदान वर्ग करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील बंद झालेल्या प्रकल्पांना सुधारित
प्रशासकीय मान्यता मिळण्याबाबत**

(६१) * ३१०३३ श्री.गोपालदास अग्रवाल (गोंदिया), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.नसीम खान (चांदिवली), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील अनेक प्रकल्पांच्या किंमती वाढल्या पण सुधारित प्रशासकीय मान्यता मिळत नसल्याने कामे बंद झाली असल्याने सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार विदर्भ आणि गोदावरी सिंचन महामंडळांना मा.जलसंपदा मंत्री यांनी दिले असल्याचे दिनांक ६ ऑगस्ट, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचे निकष काय आहेत,
- (३) असल्यास, बंद असलेले प्रकल्प पूर्णत्वास नेण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

विदर्भ व मराठवड्यातील सिंचन प्रकल्पांना सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार संबंधित पाटबंधारे विकास महामंडळांना दि. ९ सप्टेंबर, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रदान करण्यात आले आहेत.

(२) १. मोठ्या व मध्यम प्रकल्पांसाठी लाभव्यय गुणोत्तर १.५ पेक्षा जास्त असणे गरजेचे आहे. तथापि, अवर्षणप्रवण क्षेत्रासाठी हा निकष १ पेक्षा जास्त असा आहे.

२. लघु प्रकल्पासाठी खालील मापदंड आहेत.

अ) लाभव्यय गुणोत्तर १ पेक्षा जास्त मात्र हा निकष अवर्षणप्रवण क्षेत्रात लागू नाही.

ब) सर्वसाधारण क्षेत्रासाठी आर्थिक परतावा १२ टक्के पेक्षा जास्त व अवर्षणप्रवण क्षेत्रासाठी १० टक्के पेक्षा जास्त असावा.

क) प्रति स.घ.मी. खर्च विहित मापदंडाच्या मर्यादेत ही मर्यादा विविध क्षेत्रासाठी व साठवण क्षमतेच्या वर्गवारीनुसार भिन्न आहेत.

- (३) राज्यातील प्रकल्पांवर सन २०१४-१५ व सन २०१५-२०१६ या वर्षातील उपलब्ध तरतूदीच्या मर्यादेत सुधारित प्रशासकीय मान्यता किंमतीपेक्षा जास्त खर्च करण्यास शासनाने दिनांक ८ ऑक्टोबर, २०१५ व ६ नोव्हेंबर, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार मान्यता दिली आहे. राज्यातील बांधकामाधीन ४०३ प्रकल्पांना अर्थोपायाची स्थिती व मा.राज्यपालांच्या निदेशानुसार निधी उपलब्ध करून पूर्ण करण्याचे नियोजन करण्यात आले आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कुसळी (ता.बदनापूर, जि.जालना) येथील तीन बंधान्यात पाणी न साचता वाहून गेले तर बांधण्यात आलेले अनेक बंधारे फुटल्याबाबत

- (६२) * ३३५९४ श्री.अर्जुन खोतकर (जालना) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) शासनाने दुष्काळी परिस्थिती लक्षात घेऊन राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेतर्गत मोठ्या प्रमाणात सिमेंट नाला बंधारे, तसेच नाला सरळीकरणाची कामे करून कोटयवधी रुपये खर्च करण्यात आले असतानाही सुरुवातीच्या पावसात बदनापूर तालुक्यातील कुसळी (जि.जालना) येथील ३ बंधान्यात पाणी न साचता वाहून गेले तर कृषी विभागाच्यावतीने बांधण्यात आलेले अनेक बंधारे फुटल्याचे नुकतेच माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर निकृष्ट झालेल्या कामाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
- (३) तदनुसार यास जबाबदार असणाऱ्या व्यक्तीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

तथापि, दिनांक १८ सप्टेंबर, २०१५ रोजी संबंधीत गाव ते तालुक्यात अतिवृष्टी झालेली होती.

(२) दिनांक १८ सप्टेंबर, २०१५ रोजी संबंधीत गाव व तालुक्यात अतिवृष्टी झाल्यानंतर दिनांक २० ते २१ सप्टेंबर, २०१५ रोजी संबंधित कृषि सहायक/कृषि पर्यवेक्षक मंडळ कृषि अधिकारी व तालुका कृषि अधिकारी यांनी तसेच

दिनांक २४ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी उपविभागीय कृषि अधिकारी जालना यांनी पहणी केली असून बंधारे सुस्थितीत असल्याचे नमूद केले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मानव विकास कार्यक्रमांतर्गत नांदेड जिल्ह्यात आरोग्य
कॅम्प न घेता अनुदानाच्या रक्कमेचा केलेला अपहार**

(६३) * ३४६९४ श्री.प्रतापराव चिखलीकर (लोहा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मानव विकास कार्यक्रमांतर्गत गरोदर माता व बालक यांच्या आरोग्य तपासणीसाठी महिन्यातून दोन कॅम्प घेणे आवश्यक आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नांदेड जिल्ह्यात अशा प्रकारे आरोग्य कॅम्प न घेता अनुदानाच्या रकमेचा अपहार केल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार पुढे संबंधिताविरुद्ध कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सांगली, सातारा आणि कोल्हापूर जिल्ह्यातून नरक्या व पाली
सारख्या औषधी वनस्पतींची तस्करी होत असल्याबाबत**

(६४) * ३५४६२ श्री.धनजंय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगली, सातारा आणि कोल्हापूर जिल्ह्यातून मोठ्या प्रमाणात नरक्या व पाली सारख्या वनस्पतींची तस्करी होत असल्याच्या घटना घडल्याचे माहे ऑगस्ट २०१५ च्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या प्रकरणामध्ये या तीनही जिल्हयातील काही राजकीय नेते देखील सामील असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय
- (३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, या प्रकरणामध्ये दोषीवरती काय कारवाई करण्यात आली वा येणार आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची काय कारणे आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) नरक्या वनस्पतीची तस्करी झालेली नाही परंतु कोल्हापूर येथील जुना राजवाडा पोलीसांनी दिनांक २८ जुलै, २०१५ रोजी कोल्हापूर राधानगरी रोडवर स्कोडा फॅबिया गाडी क्र. एम.एच.०९-बी.एम.-६२७७ ही गाडी पकडून वाहतूक केले जाणारे पाली आसन (बीजा साल Pterocarpus marsupium) लाकडाचे अंदाजे १० किलोग्राम वजनाचे तुकडे वाहनासह जप्त केले. तसेच कांडगाव, ता.करवीर येथे लपवून ठेवलेला पाली आसन (बीजा साल Pterocarpus marsupium) जातीच्या लाकडाचा अंदाजे ३.५ टन वजनाचा साठा जप्त करून हा गुन्हा पोलीसांनी वन विभागाकडे वर्ग केला.

- (२) सदर प्रकरणातील एका आरोपीच्या बाबतीत हे खरे असल्याचे निदर्शनास येत आहे.
- (३) व (४) प्रकरणी वन विभागाने गुन्ह्याचा तपास करून १ इक एमएच -०९ ए-९६०३ हा देखील जप्त केला असून एकूण १० आरोपींविरुद्ध न्यायदंडाधिकारी प्रथमवर्ग, राधानगरी न्यायालयात तक्रार दाखल केली आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्हयातील जलयुक्त शिवार अभियान तसेच वसुंधरा पाणलोट कामांमध्ये पर्यवेक्षक, कंत्राटदार व अधिकाऱ्यांनी केलेला गैरव्यवहार

- (६५) * २९८५० श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) कोल्हापूर जिल्हयातील जलयुक्त शिवार अभियान तसेच वसुंधरा पाणलोट कामांमध्ये पर्यवेक्षक, कंत्राटदार व अधिकाऱ्यांनी ३० कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार केल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने सखोल चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीअंती दोषी आढळून येणाऱ्या संबंधितावर शासनाने काय कारवाई केली आहे वा करणार आहे,
 (४) अद्याप, कोणतीच कारवाई करण्यात आली नसल्यास होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) दिनांक २५ मे, २०१५ रोजी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, कोल्हापूर यांच्याकडे अशा विषयाची तक्रार प्राप्त झाली आहे. तसेच स्थानिक वृत्तपत्रात अशा बातम्या मे, २०१५ मध्ये प्रसिध्द झाल्या आहेत.

(२) होय.

(३) व (४) चौकशी अहवालाप्रमाणे आढळून आलेल्या प्रशासकीय त्रुटी, लेखा विषयक आक्षेप व तांत्रिक त्रुटीबाबत चौकशी केलेल्या पाणलोट समित्यांच्या संबंधीत सर्व अधिकारी/कर्मचारी स्वयंसेवी संस्था (NGO) यांना कारणे दाखवा नोटीसा दिनांक ५/११/२०१५ रोजी बजावून पंधरा दिवसात खुलासा सादर करण्याबाबत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी सूचना दिलेल्या आहेत.

पुणे जिल्हा परिषदेच्या महिला व बालकल्याण विभागाने खरेदी केलेल्या पिठगिरणीमुळे झालेल्या नुकसानीबाबत

(६६) * ३१०७६ श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्हा परिषदेच्या महिला व बालकल्याण विभागाने बाजारात एका पिठगिरणीची किंमत तेरा हजाराच्या जवळपास असताना जिल्हा परिषदेने मात्र तीच गिरणी १८ हजाराला एक याप्रमाणे गेल्या तीन वर्षांपासून हजारो गिरणीची खरेदी केली असल्याचे माहे जुलै, २०१५ दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या खरेदी प्रकरणामुळे जिल्हा परिषदेला जवळपास साडेचार कोटीचे नुकसान झाले आहे हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या गिरणी खरेदीची शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय निष्पन्न झाले आहे,

(४) अद्याप कार्यवाही केली नसल्यास होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) हे खरे नाही

पुणे जिल्हा परिषदेच्या महिला व बालकल्याण विभागामार्फत पिठाच्या गिरणीची खरेदी ही ई निविदाद्वारे करण्यात आली आहे. ई-निविदाद्वारे करण्यात आलेली खरेदी ही लघुत्तम दरास मंजूरी देते. सदर पिठाच्या गिरणीची खरेदी ही त्या त्या वर्षात लघुत्तम दरानुसार केलेली आहे. सदर किंमत ही बाजारभावाशी पडताळणी करून करण्यात आलेली आहे. त्यामुळे जिल्हा परिषदेचे कोणतेही नुकसान झालेले नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाशिम येथील जिल्हा सामान्य रुग्णालयामध्ये नागरिकांवर
सदोष नेत्रशस्त्रक्रिया झाल्याबाबत**

(६७) * ३६४७० श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशिम येथील जिल्हा सामान्य रुग्णालयामध्ये माहे सप्टेंबर २०१५ ते ऑक्टोबर २०१५ पर्यंत १७१ रुग्णांची मोतीबिंदूची शस्त्रक्रिया करण्यात आल्यानंतर दुस-या दिवशी सर्वांना सुटी देण्यात आल्यावर काहींच्या डोळ्यात जळजळ व दृष्टी धूसर होवू लागल्यामुळे त्यांनी सामान्य रुग्णालयात धाव घेतली असता अनेक रुग्णांची मोतीबिंदू शस्त्रक्रिया वैद्यकीय अधिकां-याच्या निष्काळजीपणामुळे अयशस्वी झाल्याची धक्कादायक माहिती माहे २० ऑक्टोबर २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निर्देशनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यातील मोतीबिंदूची शस्त्रक्रिया अयशस्वी झालेल्या २३ रुग्णांना पुढील उपचारासाठी जे.जे. हॉस्पिटल, मुंबई येथे तातडीने नेण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या गंभीर प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय वा करण्यात येणार आहे,

(४) असल्यास, शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) अद्याप कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) व (२) होय.

(३) प्राथमिक चौकशी झालेली आहे.तांत्रिक बाबींची चौकशी सुरु आहे.

(४) १) शस्त्रक्रियागृह तातडीने बंद केले.

२) रुग्णांवर तातडीने तज्ञांमार्फत औषधोपचार करण्यासाठी जे.जे.रुग्णालय, मुंबई येथे पाठविण्यात आले.

३) जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय, वाशिम, नेत्रशल्य चिकित्सक, २ नेत्रचिकित्सा अधिकारी, वर्ग-३ व वर्ग-१ अधिपरिचारिका यांना निलंबित करण्यात आले. एक अधिपरिचारिका (कंत्राटी) यांची सेवा समाप्त करण्यात आली आहे.

४) याशिवाय ३ नेत्रशल्य चिकित्सा अधिकारी व ३ अधिपरिचारिका यांना कारणे दाखवा नोटीस देण्यात आली.

५) सहसंचालक (अंनिका) आरोग्य सेवा, संचालनालय, मुंबई व उपसंचालक, आरोग्य सेवा, अकोला मंडळ, अकोला या पर्यवेक्षकीय अधिकाऱ्यांना कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आली आहे.

६) राज्यातल्या नेत्रशल्य चिकित्सकांची कार्यशाळा घेण्यात आली.

७) राज्य स्तरावरून व्हिडीओ कॉन्फरंसद्वारे सर्व नेत्रशल्य चिकित्सकांना याबाबत असे प्रकार पुन्हा घडू नये अशा सूचना देण्यात आल्या.

८) राज्यस्तरावरून मोतीबिंदु शस्त्रक्रिया करताना घ्यावयाच्या काळजीबाबत मार्गदर्शक सूचना तयार करून निर्गमित करण्यात आल्या.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंबड (जि.जालना) तालुक्यातील वाघलखेडा येथील

बंधान्याच्या कामात झालेला गैरव्यवहार

(६८) * ३३६१० श्री.अर्जुन खोतकर (जालना) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंबड (जि.जालना) तालुक्यातील वाघलखेडा येथील बंधान्याच्या कामात तब्बल ११ लाख रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याचे नुकतेच माहे ऑगस्ट-सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर कामात निकृष्ट साहित्याचा वापर तसेच कोणतेही तांत्रिक निकष पाळण्यात आलेले नाहीत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर घोटाळ्याची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
- (४) तदनुसार यातील दोषी व्यक्तींवर शासनाने कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, प्रस्तूत बंधान्याच्या कामाबाबत अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद जालना व कार्यकारी अभियंता जिल्हा परिषद जालना यांनी दि. ०४/०७/२०१५ रोजी केलेल्या प्राथमिक तपासणी अंती केलेल्या कामाचे मोजमाप व मोजमाप पुस्तिकेमध्ये नोंदवलेले मोजमाप यामध्ये तफावत दिसून आलेली आहे.

(२), (३) व (४) या कामाच्या सखोल चौकशीसाठी व संयुक्त मोजणी करण्याकरीता लघु सिंचन (जलसंधारण), मंडळ, औरंगाबाद कार्यालयाने दि.२६.११.१५ रोजी आदेश निर्गमित केलेल असून संयुक्त मोजणी अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर संबंधीताविरुद्ध नियमानुसार कारवाई करण्यात येईल.

(५) कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

विधान भवन :
नागपूर.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, नागपूर.